

LA TROBADA INTERNACIONAL DE PREGÀRIA PER LA PAU CELEBRA LA 30a EDICIÓ

L'Esperit d'Assís «in crescendo»

P 3-6 i 15

PAPA FRANCESC
«El nostre futur és viure plegats»

DAVID BRODMAN
«És possible ser amics tot i que siguem diferents»

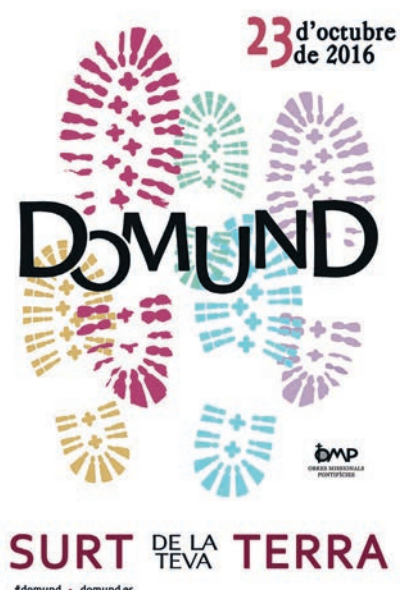
MOHAMMAD SAMMAK
«La diversitat entre els homes és una expressió del voler diví»

Agustí Codinach

Noves tècniques constructives a la Sagrada Família

P 16-17

Tarragona acull enguany els actes previs del Domund

P 8

Pensant-ho millor

La realitat, real?

Fa uns mesos que va desfermar-se una polèmica mediàtica amb la irrupció de l'app Pokémon Go als telèfons mòbils. Milions de persones van descarregar-se-la als seus dispositius i començaven a viure com una doble realitat a la caça i captura d'uns monstres virtuals a través de la pantalla dels seus telèfons... Vaig demanar a una amiga si hi havia algun pokémon al monestir, i sí!, era allà, justament davant de la porteria, al costat del campanar... «Caça'l, ràpid!...» i així es va acabar la història al monestir...

No tinc res contra les noves tecnologies —ho he dit altres vegades—, però sí que aquesta revolució virtual m'ha fet pensar especialment. Perquè algunes vegades sembla que visquem més aviat una realitat inventada en comptes de la pròpia vida real. Aprenem a mirar la vida a través d'una pantalla i creiem que això és el que és real, però no ens permetem d'alçar el cap, mirar al voltant nostre i contemplar, valorar i meravellar-nos de l'escenari magnífic que Déu ens dona de gaudir cada dia.

Què ens passa? Per què fugim de la realitat que ens envolta i ens refugiem en una imatge que no és millor que la vida que vivim? Tenim por d'en-

frontar-nos a la vida tal com és? I, precisament, el camí que duu a la felicitat que desitgem és el d'experimentar la realitat que vivim —ens agradi o no—, acceptar-la i interactuar amb ella. Realitat personal, realitat social, realitat eclesial. No el que ens agradaria sinó la realitat vertadera. Jo, amb les meves llums i les meves ombres, amb les meves necessitats encobertes, amb la grandesa que Déu em dona i amb la limitació que experimento. La nostra societat plena de valors, grans i mediocres, capaç del millor i del pitjor, inhumana de vegades i desitjosa d'humanitat... La nostra Església, santa i pecadora, amb els pastors fets a les ovelles i amb els que no coneixen el seu ramat, amb les seves estructures necessitades de renovació i la seva presència heroica entre els qui no compten per a ningú...

I acceptar aquesta realitat, en la seva cruesa, amb les seves esperances... sense botons virtuals. Acceptar-la i acceptar-nos amb la mirada de misericòrdia de Déu, que no ens estima per nivells de superació, sinó incondicionalment, amb la senzillesa de la vertadera realitat. Acceptar la pròpia vida i la pròpia realitat com el camí autèntic i real per ser una mica més humans i més feliços.

Natàlia Aldana
Benedictina de
Sant Benet
de Montserrat

La setmana en tuits

Josep Àngel Saiz @BisbeSaiz

Bisbe de Terrassa

#MaredeDéudelMercè. «Princesa de Barcelona, protegiu nostra ciutat.» Si renunciem a les nostres tradicions, quin futur estem preparant?

Carles Puigdemont @KRLS

President de la Generalitat de Catalunya

L'arquebisbe Omella apel·la amb raó a treballar units per una societat més lliure i més justa. M'hi sumo. Junts x la llibertat i la justícia

Jaume Pujol @PujolJaume

Arquebisbe de Tarragona

Tarragonins/es, us desitjo una bona solemnitat de Santa Tecla! Avui a les 10h he tingut el pontifical a la Catedral i a la tarda la processó

Àngels Barceló @abarceloh25

Periodista

Val, ja han passat les eleccions gallegues i basques. I ara què fem?

Cardenal Sístach @sistachcardenal

Arquebisbe emèrit de Barcelona

Assís 1986 encontre JP II amb líders religiosos per pregar per la pau. Assís 2016 Francesc amb 600 líders religiosos hem pregat per la pau

Màxim Muñoz @maxmudu

President de la Unió de Religiosos de Catalunya

A l'Aula Magna de l'UB en el lliurament de la Medalla d'Or al P. Hilari Ragner. Ens en sentim honorats

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 7 d'octubre del 1571: la Santa Lliga, armada amb naus i mariners dels Països Catalans, derrota la flota turca al golf de Patres, a la batalla de Lepant.

Zoom

Carme Munté

Joan Solé

Ara que som al bell mig de la campanya de la verema, val la pena destacar la Verema Solidària que es va fer el diumenge 25 de setembre al celler Finca Parera, de Sant Llorenç d'Hortons. Fins a 274 persones van veremar amb la causa comuna de captar fons per a entitats del territori que lluiten contra la pobresa i l'exclusió social, com Càritas Sant Feliu de Llobregat i l'Associació de Familiars i Afectats per Malaltia Mental del Garraf.

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

«Ada Colau ha tingut, en les festes de la Mercè, una actitud sectària.» Així es referia el periodista Daniel Arasa a l'alcalde de Barcelona el

dissabte 24 de setembre tot just abans de la transmissió de la missa pontifical des de la basílica de la patrona. El també president de la Plataforma per la Família Catalunya-ONU lamentava que l'Ajuntament hagi exclòs novament l'Ofici Solemne del programa oficial. Arasa afegia que «la processó s'ha suprimit també perquè el govern municipal ha posat molts entrebancs en una nova demostració d'exclusió del fet religiós».

D'altra banda, el programa *El compromís ciutadà* (de dilluns a divendres, 11.30 i dissabtes, 20.00) va estar dedicat la setmana passada a l'electrosensibilitat, amb Esther Costa i Jaume Cortés, advocats del Col·lectiu Ronda. «Afecta les persones especialment sensibles a la recepció de les ones electromagnètiques, alhora que avisa la resta de la població que aquestes ones poden perjudicar la salut», explicava Jaume Cortés. Esther Costa deia que l'electrosensibilitat «és un cas clar d'infradiagnòstic donat perquè les patologies poden tenir un origen desconegut o relacionat amb altres coses» i denunciava l'actuació «dels lobbies de pressió, especialment empreses de telefonia».

Editorial

L'Esperit d'Assís

Fa trenta anys que sant Joan Pau II, amb intuïció profètica, convocava els principals líders religiosos del món a pregar per la pau al bressol de sant Francesc d'Assís. En el rerefons, un fet històric: el 1219 Francesc, en contra del parer de tots i en plena croada, viatjà a Damietta, a uns quilòmetres al nord del Caire i allí es troba amb el soldà d'Egipte Malik al-Kamil. Els soldats amb la paraula de les armes, ell, germà dels pobres, amb la paraula de la pau.

El 1986, el papa Wojtyła, com a amfitrió, posat al centre però al mateix nivell, tenia a banda i banda els principals líders religiosos del món. Es tractava de pregar junts, cadascú des de la pròpia tradició, per una causa comuna: la de la pau. La força icònica de la trobada feia emmudir les veus dels qui hi veien perill de sincretisme.

Les trobades de Pregària per la Pau s'han anat celebrant puntualment cada any en una ciutat diferent en un clima fraternal, de diàleg i festa. La propera serà a Alemanya a Münster i Osnabrück. És un motiu de goig que trenta anys després l'Esperit d'Assís continuï viu. A la trobada d'enguany que portava el significatiu títol de «Set de pau. Religions i cultures en diàleg» hi assistiren 511 representants de les diverses religions i un total de 10.000 persones. Catalunya hi estigué ben representada pel cardenal Lluís Martínez Sistach, que va presidir una taula sobre els canvis que ha produït la misericòrdia al llarg de la història i el Dr. Armand Puig, rector de l'Ateneu Eclesiàstic Sant Pacià, que en va presidir una altra sobre «El martiri dels cristians al segle XX».

El rabí David Brodman afirmava: «Per a mi l'Es-

perit d'Assís és el millor exemple d'humilitat, de santedat i de resposta a la tragèdia de la Shoah i de totes les guerres.» Syamsuddin, president del consell dels Ulema d'Indonèsia, la nació amb la població musulmana més gran del món, insistí que «l'islam és una religió de pau. Déu ha creat els homes diversos, diu l'Alcorà, perquè puguin apreciar i enriquir-se de la diferència».

A la cloenda el papa Francesc va dir: «Només la pau és santa i no la guerra (...) Desitgem que homes i dones de religions diferents es reuneixin i creïn concòrdia, especialment allí on hi ha conflictes. El nostre futur és viure junts. Per això som cridats a alliberar-nos del pesat fardell de la desconfiança, del fonamentalisme i de l'odi» (...) La inauguració de la trobada d'Assís d'enguany celebrada com la de fa trenta anys a la pàtria de sant Francesc va ser saludada amb l'aparició al cel de l'arc de Sant Martí en la cerimònia d'inauguració: l'arc iris, signe de l'aliança de Déu amb el seu poble i present en el logo dels organitzadors, la Comunitat de Sant'Egidio, a qui cal felicitar cordialment.

La redacció us proposa

Les tres roses de Joan Josep Omella

L'arquebisbe de Barcelona presideix la seva primera missa de la Mercè

P 9

Per la dignificació del concepte d'addicció

És un dels objectius de l'Associació Centre Català d'Addiccions Socials

P 25

Pla de formació per a laics

A la diòcesi de Girona es coordinen diferents centres i programes

P 10

Ciència al servei de la vida

La Naprotecnologia estudia les causes de la infertilitat i cerca solucions

P 26-27

Un nou llindar

**Sebastià Taltavull
Anglada**

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic
de Mallorca

El primer i principal anunci

La paraula que el papa Francesc ha dirigit especialment als catequistes en el Jubileu de la Misericòrdia ha ressonat amb força quan ens ha dit que no deixem de posar per damunt de tot l'anunci principal de la fe, que és «el Senyor ha ressuscitat!». No hi ha un contingut més important, més sòlid i actual. Ho ha concentrat en aquesta professió de fe: «El Senyor Jesús ha ressuscitat, el Senyor Jesús t'estima, ha donat la vida per tu; ressuscitat i viu, està al teu costat i t'espera tots els dies. No ho oblidem mai!»

Tanmateix, com fer vida aquesta fe en el cor de les nostres parròquies i grups cristians, en un moment en el qual tots coneixem les dificultats que, des de dins i fora de l'Església ens estan condicionant tant? Aquest primer anunci tan positiu de la catequesi necessita el caliu de la família i el testimoni contagiós d'uns pares que ho visquin en primera persona. D'aquí la necessitat d'ajudar-los a veure amb els ulls i sentir amb el cor, vivència que ens faci anar més enllà de tota superficialitat i indiferència.

Com transmetre-ho amb ardor missioner i sense complexos? «Estem cridats a viure i anunciar —diu el papa Francesc— la novetat de l'amor del Senyor: Jesús t'estima de veritat, tal com ets. Deixa'l entrar: a pesar de les decepcions i ferides de la vida, dóna-li la possibilitat d'estimar-te. No et defraudarà!» I afegeix: «A Déu se l'anuncia trobant-se amb les persones, tenint en compte la seva història i el seu camí. El Senyor no és una idea, sinó una persona viva: el seu missatge arriba a través del testimoni senzill i veraç, amb l'escolta i l'acolliment, amb l'alegria que es difon...». Mai la tristesa. El gran bé que la catequesi i els i les catequistes fan a l'Església i al món, prové d'un treball discret, fet en la quotidianitat dels nostres centres cristians, on amb l'ajuda insubstituïble dels pares i de tota la família, és possible fer realitat la missió que Jesús ens ha encomanat d'anar i anunciar-lo a tothom. Molts esperen que algú els ho digui.

«Només la pau és santa i no la guerra»

El papa Francesc participa en la 30ena Trobada de Pregària per la Pau

Agències

Assís

Amb la claredat i contundència que el caracteritza, el papa Francesc es va fer present en la 30ena Trobada mundial de Pregària per la Pau, organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio i que enguany ha tornat a Assís amb el tema *Set de pau, religions i cultures en diàleg*. El Pontífex va clamar que «no ens cansem de repetir que mai no es pot emprar el nom de Déu per justificar la violència. Només la pau és santa i no la guerra». Davant dels representants de les comunitats cristianes i de les religions, aplegats a la plaça Sant Francesc d'Assís, el Papa va demanar que «els creients siguin artesans de pau invocant Déu i treballant pels homes», i va reiterar que els responsables religiosos estan cridats a ser ponts de diàleg sòlids, mediadors creatius de pau.

Francesc va subratllar que «les nostres tradicions religioses són diverses. Però la diferència no és per a nosaltres motiu de conflicte, de polèmica. Avui no hem pregat els uns contra els altres (...). Sense sincretismes i sense relativismes, hem resat els uns amb els altres, els uns pels altres».

El Papa va recordar els seus antecessors, Joan Pau II i Benet XVI, i va dir que continuant el camí iniciat fa 30 anys a Assís, aquesta nova reunió és per afirmar que «qui empra la religió per fomentar la violència en contradiu la inspiració més autèntica i profunda. (...) Aquí, nosaltres, units i en pau, creiem i esperem en un món fratern. Desitgem que els homes i les dones de religions diferents es reunixin i suscitin concòrdia especialment on hi ha conflictes». I va ratificar que tots «estem cridats a alliberar-nos

de les pesades càrregues de la desconfiança, dels fonamentalismes i de l'odi».

«Hem vingut a Assís com a pelegrins en recerca de pau», va expressar el Pontífex, «portem dins nostre i posem davant Déu les esperances i les angoixes de molts pobles i persones. Tenim set de pau, volem ser testimonis de la pau, tenim sobretot necessitat de pregar per la pau, perquè la pau és un do de Déu i a nosaltres ens correspon d'invocar-la, acollir-la i construir-la».

Un cop més, Francesc va alertar

contra una gran malaltia del nostre temps: la indiferència, «un virus que paralitza, que fa tornar inert i insensible». I va redoblar la crida: «Nosaltres no tenim armes. Però creiem en la força mansa i humil de la pregària. En aquesta jornada, la set de pau s'ha transformat en una invocació a Déu. La pau que invoquem des d'Assís no és una simple protesta contra la guerra. (...) Cerquem en Déu l'aigua clara de la pau.»

Segons el Bisbe de Roma, en aquesta trobada s'ha pregat perquè les consciències es mobilitzin i defensin

la vida humana, promoguin la pau i tinguin cura de la creació. «La pregària i la col·laboració concreta ens ajuden a no quedar-nos tancats en la lògica del conflicte i a rebutjar les actituds rebels dels qui només saben protestar i enfadar-se.» Per això, el camí dels creients ha de ser posar-se en el lloc dels que pateixen, afrontar els conflictes i guarir-los per dins, recórrer el camí del bé, posar en marxa processos de pau... va suggerir el Papa. I també va concretar quatre aspectes de la pau: perdó, acollida, col·laboració i educació.

El clam dels qui pateixen

Agències / Assís

A la basílica inferior de Sant Francesc d'Assís, el Papa va proposar als cristians, reunits en una oració ecumènica, reflexionar sobre les paraules de Jesús: «Tinc set», recalcant que Jesús té set de donar-nos el seu amor i de rebre el nostre amor. Així, el Pontífex va assenyalar que sembla que també avui el Senyor «ens vol dir aquestes paraules que expressen el patiment diví davant l'home ingrati, que abandona el seu amor».

Francesc va recordar que en aquestes paraules de Jesús «podem sentir la veu dels qui pateixen, el crit amagat dels petits innocents als quals se'ls ha negat la llum d'aquest món, la súplica angoixada dels pobres i dels més necessitats de pau». I es va preguntar: «Qui els escolta? Qui es preocupa de respondre'ls? Ells troben massa cops el silenci eixordador de la in-

Pregària ecumènica a la basílica inferior de Sant Francesc.

diferència, l'egoisme de qui n'està fart, la fredor de qui apaga el seu crit d'ajut.»

Per la seva banda, el patriarca ecumènic Bartomeu I, va assenyalar que «hem arribat a aquesta santa ciutat des de diversos indrets del món i ens trobem junts, com a cristians, en aquest lloc sagrat per invocar al Senyor el més gran dels seus dons, la pau, de part d'Ell que és el Rei de la Pau. Sí, perquè va testimoniar amb la seva mateixa vida l'amor encarnat, la pau dels homes, l'amor interior, la pau de Déu, l'amor de la creu i de la resurrecció, la pau còsmica».

Després de la meditació del Papa, es va fer una petició per la pau i el cessament de la guerra en diversos països del món i es va encendre una espelma per cadascun dels llocs que es van esmentar. Després, tots els líders cristians van resar el Parnostre i van intercanviar la salutació de la pau.

Pregària i diàleg per a la pau

Unes deu mil persones s'uneixen al clam de Sant'Egidio a Assís

Agències

Assís

El 20 de setembre es va clausurar la 30a Trobada mundial de Pregària per la Pau, presidida pel papa Francesc, amb la participació de més de 500 líders religiosos del món, sis guanyadors del Nobel de la Pau i unes 10.000 persones. A la plaça de Sant Francesc d'Assís, 30 anys després de la històrica trobada per la pau auspiciada per Joan Pau II, els representants de les religions tornaven a congregar-se, convocats per la Comunitat de Sant'Egidio, per reafirmar-ne el compromís amb la pau i el rebuig i condemna de la violència.

Durant tres dies, Assís va ser l'escenari de taules rodones, fòrums i moments de pregària per la pau. L'actualitat de l'«esperit d'Assís», el respecte a la creació, el terrorisme, els refugiats o el martiri dels cristians van ser uns quants dels temes debatuts en aquesta trobada.

Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, va recordar que «la gosadia de la pau és la pregària i el diàleg» i va assegurar que «hem entès que cada home i dona que prega pot alliberar energies de pau». Segons Riccardi, «el diàleg és la intel·ligència de cohabitació en un univers fet de religions, cultures i civilitzacions». És més, es va mostrar convençut que «les religions pacificades són laboratoris de diàleg per conjuir en la vida».

En un món on el terrorisme s'ha fet fort, van ressonar amb contundència veus com les del conseller polític del gran muftí del Líban, Mohammad Sammak, que va denunciar que «extremistes han segrestat l'islam. Lluitar contra el terrorisme és deure dels musulmans. Creiem en el pluralisme». Així mateix, va tenir un record per al pare Jacques Hammel, sacerdot assassinat a Normandia mentre celebrava missa.

En aquesta trobada no tan sols es va parlar dels refugiats, sinó que ells mateixos hi van tenir una presència activa. És el cas de Tamar Mikalli, refugiada d'Alep, que va participar en una de les taules rodones i que va donar el seu testimoni a la cerimònia conclusiva. Ella va arribar a Itàlia gràcies als corredors humanitaris promoguts per la Comunitat de Sant'Egidio, l'Església valdesa i la Federació de les Esglésies evangèliques d'Itàlia. Mikalli va reconèixer que enmig dels bombardejos la pregària va ser «l'únic suport per a nosaltres».

«Hem de desenvolupar una consciència cosmopolita, comprendre com integrar-nos sense separar», ho va dir el filòsof i sociòleg Zygmunt Bauman, a l'assemblea inaugural. Segons el pensador polonès, «la pau només s'aconseguirà si ensenyem els nostres fills a lluitar pel diàleg».

Un dels moments destacats de la trobada va ser la concessió del doctorat *honoris causa* en Relacions Internacionals a Bartomeu I, patriarca ecumènic de Constantinoble, el qual també va tenir una participació activa

BARTOMEU I
«La pau només es pot obtenir a través d'un diàleg que no posa condicions»

Àpat de germanor al convent d'Assís.

a la trobada i al qual es va dedicar una taula rodona: *Bartomeu: 25 anys al servei dels cristians i del món*. En paraules del patriarca, «aconseguir el diàleg i la pau demana invertir el que és norma per al món, canvi individual i institucional. (...) La pau que anhelem només es pot obtenir a través d'un diàleg que no posa condicions».

El 20 de setembre va tenir lloc un dinar comú al refectori del convent de Sant Francesc, en què el Papa va compartir taula amb els líders religiosos i també amb refugiats procedents de Síria, Eritrea, Nigèria o Mali. El menú

estava adaptat a les diferents creences religioses.

«Aquest és el segon èxode després del de Turquia el 1915», va explicar Kevork, siri armeni, «el meu pare, el meu avi, van deixar tots els seus béns a Turquia, van ser expulsats i se'n van anar a Alep, on van reconstruir la seva vida. Així, ara, els seus fills i néts han deixat els seus béns, les seves possessions: esperem que aquest sigui el darrer èxode per a nosaltres».

Després de l'àpat, el Pontífex es va entrevistar breument amb cadascun dels líders religiosos i tot seguit

van pregar plegats els representants cristians a la basílica inferior de Sant Francesc. A continuació es van dirigir a la plaça de Sant Francesc, on el Bisbe de Roma va pronunciar un discurs. S'hi va llegir la crida per la pau, que va ser entregada a infants de diferents nacions. Després d'un moment de pregària en silenci per les víctimes de les guerres, es va signar la crida i es van encendre uns canelobres.

La propera trobada per la pau tindrà lloc a Münster i Osnabrück, la regió històrica de Westfàlia (Alemanya), del 10 al 17 de setembre del 2017.

Testimoni des d'Assís

Jaume Aymar i Ragolta
Director de Catalunya Cristiana

He tingut l'ocasió d'assistir a la trentena edició de la Pregària internacional per la Pau Assís 30 (1986-2016). La primera trobada va ser el 27 d'octubre del 1986 al mateix bressol del Pobriçó d'Assís. Encara recordo l'emoció que ens va produir a molts: ja no era sols ecumenisme, era un pas més, diàleg i fraternitat entre totes les religions. Feia pocs mesos que quatre companys havíem estat ordenats de prevere a Barcelona i aquell missatge de diàleg, de pau i d'universalitat havia d'acompanyar el nostre ministeri. El mateix Dr. Jubany, que ens ordenà, va convocar també una pregària interreligiosa a la catedral de Barcelona.

L'any següent vaig assistir a la trobada interreligiosa de Mount Hiei, la muntanya sagrada del Japó, organitzada pel monjo de l'escola budista mahayana Etai Yamada. L'any vinent en farà també trenta. La societat s'ha tornat cada vegada més plural i multireligiosa. El

diàleg i la convivència amb les altres religions és la gran qüestió. Sovint en el nostre ministeri hem hagut de tractar amb persones d'altres confessions i de diverses tradicions religioses i la icona universalista de l'Esperit d'Assís ens ha acompanyat. D'altra banda, al món s'han multiplicat també tràgicament els atemptats contra la llibertat religiosa. Però els que són capaços de dialogar ja no atempten. La convocatòria d'Assís s'ha anat ampliant aquests dies. Ja no eren sols líders religiosos, eren també intel·lectuals, comunicadors, refugiats, homes i dones de la base. Dimarts dia 20, a la tarda baixava a peu de la basílica-santuari per arribar a temps al tren que m'havia de tornar a Roma. En arribar una cosa em va sorprendre: a la cafeteria de l'estació tothom estava pendent de la petita pantalla que retransmetia la cerimònia de cloenda. Algú pot dir que la religiositat a Itàlia i en concret a Assís, està a flor de pell. Però també hi ha un *sensus fidelium*, una especial sensibilitat dels fidels, per captar que en aquestes trobades Déu actua. Com deia un vaticanista, més que de l'Esperit d'Assís cal parlar de l'Esperit Sant.

Artesans de pau

Els infants reben el missatge dels religiosos per al món

Agències

Assís

En la cloenda de la 30a Trobada mundial de Pregària per la Pau, l'escenari es va omplir de 50 nens i nenes que van rebre el missatge final dels líders religiosos. Com a representants de les noves generacions, els més petits (molts dels quals han fugit de la guerra, la violència o la misèria) van ser els dipositaris d'una crida al món a favor de la pau.

Amb la melodia de la banda sonora de *La vida és bella*, el papa Francesc, els líders religiosos i els representants de diferents cultures llançaven la seva *Crida de pau 2016*.

En el seu missatge, els líders religiosos miren enrere per veure el camí recorregut des del 1986 i constaten que «ha unit sense confondre, donant vida a sòlides amistats interreligioses i contribuint a apagar no pocs conflictes. Aquest és l'esperit que ens anima: realitzar l'encontre en el diàleg, oposar-se a tota forma de violència i abús de la religió per justificar la guerra i el terrorisme».

La realitat del nostre món porta els signants del missatge a assenyalar que «reconeixem la necessitat de resar constantment per la pau, perquè l'oració protegeix el món i l'il·lumina. La pau és el nom de Déu. Qui invoca el nom de Déu per justificar el terrorisme, la violència i la guerra, no camina per la seva senda: la guerra en nom de la religió esdevé una guerra a la religió mateixa. Amb convicció ferma, reafirmem per tant que la violència i el terrorisme s'oposen al veritable esperit religiós».

Amb força, la crida per la pau exclama: «No a la guerra!» Per això, es pot llegir: «Implorem als responsables de les nacions que es desactivin les causes de la guerra.» I entre aquestes causes destaquen l'afany pel poder i els diners, el tràfic d'armes, els interessos partidaris o venjances. «Que augmenti el compromís concret per eliminar les causes subjacents als conflictes», en concret la pobresa, la injustícia, la desigualtat, l'explotació i el menyspreu per la vida.

Els firmants demanen que es faci efectiva «la responsabilitat de construir una pau veritable, que estigui atenta a les necessitats autèntiques de les persones i dels pobles, que prevengui els conflictes amb la col·laboració, que venci els odis i superi les barreres amb l'encontre i el diàleg. No s'hi perd res practicant el diàleg. No hi ha res impossible si ens adreçem a Déu en la pregària. Tots podem ser artesans de pau».

Un cop entregada la crida a cada infant, els petits van donar el document a les autoritats assegudes a les primeres files. Mentrestant, es van esmentar els noms dels països, de les zones i de les situacions de conflicte: Síria, Nigèria, el Pakistan, Palestina, Mindanao, Indonèsia, França... van ser alguns dels noms que es van poder

En aquests 30 anys s'han forjat amistats interreligioses.

«Qui invoca el nom de Déu per justificar el terrorisme, la violència i la guerra no camina per la Seva senda»

sentir a Assís. Després de cada nom, primer el papa Francesc i després els representants de les religions van encendre espelmes que es van dipositar en un gran canelobre i van signar la crida que havia llegit una budista japonesa en nom de tots. Finalment, amb les notes de l'*Al·leluia* de Haendel, tothom es va intercanviar un signe de pau, començant pel Pontífex amb el patriarca Bartomeu I.

Església en sortida

Només la pau és santa

El papa Francesc ens ho recorda des d'Assís quan l'exigència de pau sorgeix amb un clam des de diferents punts del planeta. I és que el 27 d'octubre vinent es compliran 30 anys de la Jornada Mundial de Pregària per la Pau a Assís. El papa Joan Pau II convocava per primera vegada en la història els líders de diferents religions per resar plegats per la pau. Un signe visible i fort en la memòria col·lectiva! Hi van participar cinquanta representants de les Esglésies cristianes, a més dels catòlics, i seixanta representants d'altres religions mundials. La Comunitat de Sant'Egidio va rebre l'encàrrec de continuar per aquest camí i ho ha fet fins avui.

El papa Francesc va repetir aquest gest convocant una oració interreligiosa per la pau a Assís el 20 de setembre. El Successor de Pere actua en aquest sentit com a «president de l'àgape» entre els germans i germanes.

Cosa impensable fa amb prou feines 40 anys, malgrat que el Concili Vaticà II havia obert les portes a un diàleg fratern amb les altres Esglésies cristianes i suavitzat les asprors amb els jueus i els musulmans.

Però avui la situació és encara més urgent. Hi ha 65 milions de desplaçats a causa de les guerres. Els conflictes econòmics i culturals es revesteixen d'eslògans religiosos, els grups fonamentalistes d'una creença i l'altra animen els joves perquè siguin carn de canó al seu servei. El Papa va proclamar alt i clar que el Déu veritable és Pau. I que ningú no pot fer servir el seu Nom per assassinar. «Nosaltres no tenim armes. Però creiem en la força mansa i humil de la pregària.» I afirma: «Els responsables religiosos estem cridats a ser ponts de diàleg sòlids, mediadors creatius de pau.» Perquè només la pau és santa.

Leticia Soberón

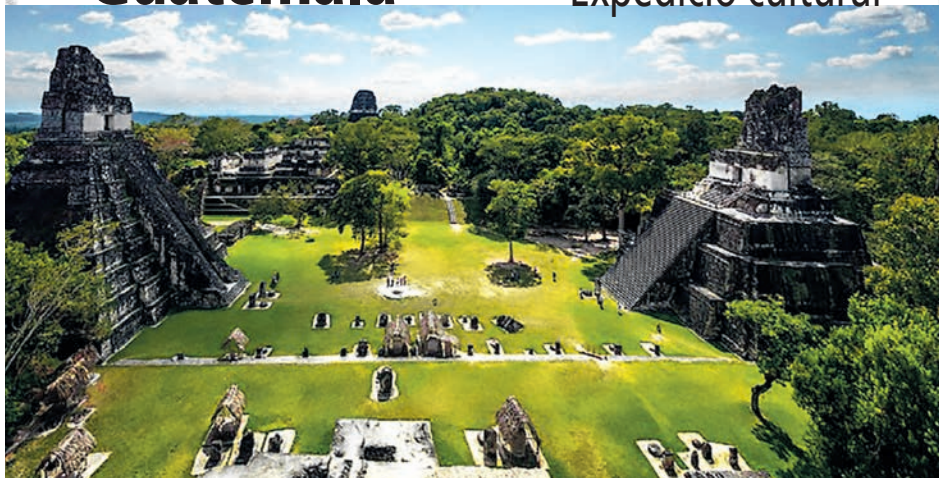

Pelegrinatges 2016

Guatemala

Expedició cultural

Del 17 al 28 d'octubre

Els colors d'Amèrica

Iran

Del 7 al 17 de novembre

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Llums de Nadal NEW YORK

Del 30 de novembre al 5 de desembre

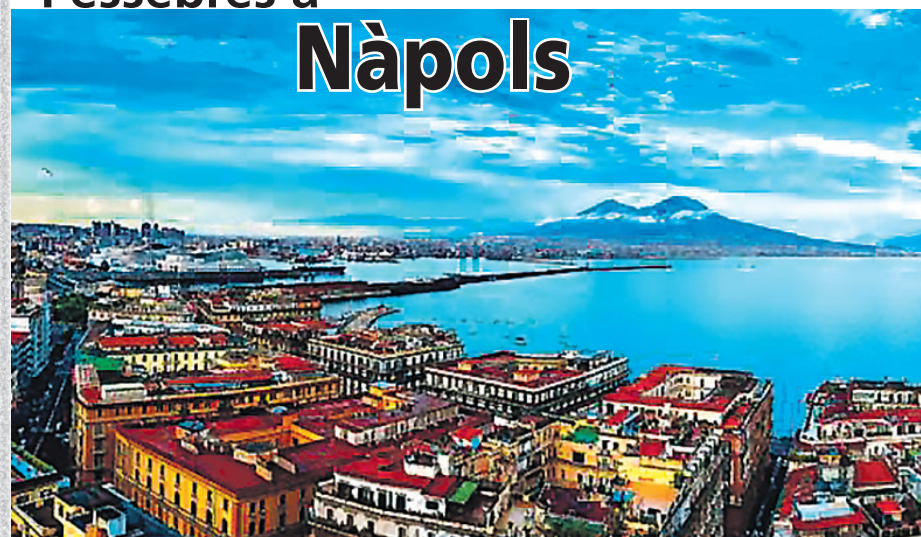
TERRA SANTA

Del 30 de novembre al 9 de desembre

Pessebres a

Nàpols

Del 14 al 18 de desembre

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

Tarragona

Tarragona, seu del Domund 2016

Espanya aporta 13.000 missioners al servei de l'evangelització

MCS Arquebisbat de Tarragona

Presentació dels actes del Domund el 20 de setembre passat.

Joan Boronat
Tarragona

Del 3 al 12 d'octubre, Tarragona acollirà la programació que des de fa tres anys organitza Obres Missionals Pontificies (OMP), amb motiu de la celebració de la Jornada Mundial de les Missions (Domund) 2016, aquest cop sota el lema «Surt de la teva terra». La convocatòria ja compleix noranta anys.

El sacerdot Anastasio Gil, director nacional d'OMP, va manifestar que «hem acceptat l'amable invitació de Tarragona, diòcesi que ens ha donat tota mena de facilitats per acollir aquestes jornades», amb una densa programació de col·loquis i taules rodones, en les quals intervindran responsables, testimonis i veus autoritzades entorn de l'obra missional i social de l'Església. Aquest format de les jornades, en aquesta tercera edició, amb exposició inclosa, titulada *El Domund, al descobert*, arriba a Tarragona, després d'haver passat per Madrid i Sevilla, els anys anteriors, i és intenció dels organitzadors dur-les a cadascuna de les províncies eclesiàstiques espanyoles, en edicions successives.

Anastasio Gil, en àmplia exposició davant la premsa, va comentar com ha evolucionat el Domund, abans circums-

crit als àmbits eclesiàstics, «sortint ara de les sagristies per llançar-nos al carrer i sensibilitzar persones i entitats». I de fet s'estan recollint els fruits, perquè Espanya aporta 13.000 missioners, homes i dones, al servei de l'evangelització i l'acció humanitària, al costat dels més febles i necessitats. D'altra banda, Espanya és el segon país que més aporta al Fons Universal de Solidaritat, que el 2015 va totalitzar 13.722.015 euros. Una quantitat que, com bé defineix el director nacional, «és la suma d'uns pocs euros, exempta de grans patrocinadors». Aquests recursos es distribueixen equitativament entre

Hi haurà un record especial per la catalana Isa Solà, assassinada a Haití.

els 1.111 territoris de missió, segons la circumscripció eclesiàstica catòlica.

Dilluns 3 d'octubre, a les set del vespre, al Centre Tarraconense El Seminari, hi haurà la jornada inaugural, presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, amb assistència

de l'alcalde de la ciutat, Josep Fèlix Ballesteros, i el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Enric Vendrell, entre altres representants d'institucions.

S'inaugurarà l'exposició *El Domund, al descobert*, que ofereix una visió sobre la història del Domund, els seus protagonistes, en aquest cas els 500 missioners de terres catalanes. Reflecteix el treball silenciós d'aquestes persones, en convivència directa amb la pobresa, la seva forma de cooperar sense imposicions i l'apropament a la bellesa de l'Evangelí. També aborda la importància de la col·laboració econòmica i d'altres formes de cooperació.

Després de la jornada inaugural cada dia hi haurà xerrades, experiències i col·loquis, per tractar del Domund en la vida de l'Església,

els missioners al servei de la humanitat, la cooperació amb els missioners, el testimoni dels joves i del laïcat, la trobada missionera de Catalunya i la cooperació espiritual. Les sessions seran al Centre Tarraconense El Seminari, llevat la del dimecres 5, que se celebrarà al CaixaFòrum, al carrer Cristòfor Colom número 2 de la capital tarragonina.

A més de l'arquebisbe de Tarragona, a les jornades participaran el bisbe d'Urgell, l'arquebisbe Joan Enric Vives; el tarragoní Lluís Solé Fa, bisbe de Trujillo (Hondures); Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa; Francesc Pardo, bisbe de Girona; Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona i administrador apostòlic de Mallorca; Enric Benavent, bisbe de Tortosa, i Octavi Vilà, abat de Poblet. El 12, festa de la Mare de Déu del Pilar, hi haurà missa i acte de cloenda a la catedral de Tarragona, a les dotze del migdia, que presidirà Mons. Jaume Pujol.

Pregó a la Sagrada Família

Des de fa cinc anys es pronuncia el Pregó del Domund. Aquest cop serà el 15 d'octubre, a les set del vespre, a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona, acte que presidirà l'arquebisbe de la diòcesi, Joan Josep Omella.

La periodista i escriptora Pilar Rahola és la persona escollida en aquesta ocasió per dirigir el pregó, la qual serà presentada prèviament per Josep Cuní, periodista i director del programa *8 al dia* a 8TV. Hi haurà una interpretació musical a l'orgue i un espai musical polifònic a càrrec del Cor de Cambra Francesc Valls. Finalment, Mons. Omella parlarà sobre *El sentit social i eclesial del lema «Surt de la teva terra»*, i impartirà la benedicció final.

Vic

El Museu Etnogràfic de Ripoll exposa les seves capelletes d'aplegador

Redacció / Ripoll

El divendres 9 de setembre passat, el Museu Etnogràfic de Ripoll va inaugurar l'exposició *Capelletes d'aplegador: la devoció transhumant*. Recull una desena de peces de la seva col·lecció que, pròpies de la devoció popular, estaven associades a les ermites i santuaris. Les duïen els ermitans quan feien les seves captes periòdiques pel territori del seu entorn i eren la representació simbòlica, a mida reduïda, de la Mare de Déu, sant o santa que rebia veneració en els seus llocs d'origen. Entre el 1918 i

Roger Recuero

Capelletes d'aplegador exposades al Museu Etnogràfic de Ripoll.

el 1975, tot i que la majoria ho van fer a la primera meitat de la dècada del 1930, les capelletes es van incorporar al ric fons etnogràfic del museu.

Les capelletes exposades s'acompanyen de diferents plafons que les contextualitzen i aprofundeixen en la figura de l'aplegador. Els textos són fruit d'un estudi elaborat per Joan Arimany i Juventeny, gestor cultural especialitzat en religiositat popular, que ha exercit de comissari de la mostra. L'exposició es podrà veure, a Ripoll, fins al 9 d'octubre. Posteriorment, serà instal·lada al santuari de Núria.

Barcelona

Les tres roses de Joan Josep Omella

L'arquebisbe presideix la seva primera missa de la Mercè

Carme Munté
Barcelona

Joan Josep Omella va presidir el 24 de setembre la seva primera missa amb motiu de la solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la ciutat de Barcelona, de l'arxidiòcesi i del conjunt de la província eclesiàstica. En la seva homilia, davant d'un bon reguitzell d'autoritats polítiques encapçalades per Carles Puigdemont, de militars i del poble fidel, l'arquebisbe aragonès va ofrenar a la Mare de Déu «un senzill ramell de tres roses», que «mostren tot el nostre afecte a la Mare de Déu i són la raó de ser dels nostres desitjos i peticions».

La primera rosa que va ofrenar Omella són els joves, «el futur de la societat i de l'Església». «Els joves són per naturalesa generosos, però necessiten acompanyants atents i comprensius. Fes, Mare de Déu, que siguem els seus veritables acompanyants, com ho fou Jesús amb els deixebles d'Emaús.»

La segona rosa que Omella va posar als peus de la Mare de Déu de la Mercè són les famílies, «un regal de Déu per les nostres vides i per a la societat», però que necessita el suport de les polítiques públiques: «Cal que tant les administracions com els que dirigeixen els destins de les nacions i influeixen amb les seves idees en la societat, valorin i ajudin les famílies amb autèntiques polítiques socials i econòmiques.»

I la tercera rosa d'Omella portava un missatge de petició d'unitat a favor del

Agustí Codinach

L'arquebisbe Omella venerant la Mare de Déu de la Mercè al seu cambril.

bé comú. «Només demano que els governants juntament amb la societat civil, empresaris, intel·lectuals, educadors i juristes i, en definitiva, tots aquells i aquelles que tenen alguna responsabilitat i influència social i política, treballin pel bé comú i per la construcció d'una societat més unida, més lliure i més justa.» «I per aconseguir-ho cal unir forces, tots units podrem més que separats», va afegir Omella.

La missa va ser concelebrada pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés; pel bisbe auxiliar de Terrassa, Salvador Cristau; pel bisbe mercedari Alberto Vera, auxiliar de Xai-Xai (Moçambic); i per un gran nombre de sacerdots. En acabar la celebració, els assistents van pujar al cambril per fer la tradicional veneració a la Mare de Déu. Ja fora de la basílica, i ara sí, amb la presència de l'alcalde Ada Colau, el tradicional seguici de festa major es va encaminar fins a la plaça de Sant Jaume.

«Només demano que els governants juntament amb la societat civil treballin pel bé comú i per la construcció d'una societat més unida, més lliure i més justa»

Tarragona

Joan Boronat / Tarragona

La tronada va tenir doble vessant en guany en la festa major de Santa Tecla a Tarragona: la que protagonitzen diables, trabucaires i bèsties de foc del seguici popular, i els trons i llamps de la tarda que van fer escurçar la processó de Santa Tecla pels carrers de la part alta de la ciutat, a causa de la pluja.

La catedral de Tarragona es va omplir de fidels a les deu del matí per assistir a la missa pontifical, en honor de la copatrona santa Tecla, presidida per l'arquebisbe, Mons. Jaume Pujol. El prelat, acompanyat de canonges i sacerdots, va traslladar, en processó, la relíquia del Braç de santa Tecla, des de la seva capella fins a l'altar major del temple.

A l'ofici, amb sosteniment dels cants a càrrec del Cor i l'Orquestra dels Amics de la Catedral i organistes, hi van assistir les autoritats civils i militars, encapçalades per l'alcalde de la ciutat, Josep Fèlix Ballesteros, com també representants de les ciutats agermanades amb Tarragona.

En l'homilia, l'arquebisbe Jaume va fer una lloança dels màrtirs, sota l'exemple de la protomàrtir santa Tecla: «Els màrtirs, com santa Tecla, prefessen la fe.» Es va

Mons. Jaume Pujol: «Cal el testimoniatge ferm i valent de la fe»

Joan Boronat

El prelat va traslladar, en processó, la relíquia del Braç de santa Tecla.

referir als cristians que han estat perseguits per causa de la seva fe i que ho són encara; germans i germanes que han vist amb dolor les seves esglésies destruïdes, que han conegut l'exili i la mort dels seus, per afegir que «aquesta generació ha conegut la mort violenta de persones, víctimes del fonamentalisme jihadista».

Més endavant, el prelat digué que són temps en què cal el testimoniatge ferm i valent de la fe, mai vergonyant, tot apuntant que «formes culturals actuals intenten ignorar les arrels cristianes de la nostra societat i s'han produït esdeveniments que fereixen el més sant, en allò més estimat, la comunitat eclesial».

Els màrtirs professen també l'esperança, i Mons. Jaume Pujol va demanar a les comunitats parroquials de la ciutat que s'obrin, «que surtin a l'encontre, que siguin decidides, que no es resignin a no evangelitzar. Han de tenir esperança».

Així mateix, els màrtirs professen la caritat, i l'arquebisbe subratllà que «quan tanquem les portes de casa nostra als pobres, tanquem la porta del cor a la misericòrdia del Pare del cel».

L'ofici va cloure amb la devota veneració de la relíquia de santa Tecla, i el cant dels goigs.

Girona

Trobada de final de curs de catequesi de seguiment (post Primera Comunió).

La Pastoral Familiar celebra el Jubileu de la Misericòrdia a la catedral. / Àngel Almazan

Pla de formació per a laics

Es coordinen els diferents centres i programes

Víctor Gay
Girona

La formació és un denominador comú en l'acció de l'Església i, actualment, el poble fidel disposa d'un ventall de possibilitats formatives. L'Església a Girona, en l'inici del nou curs i atenent un dels objectius del Pla Pastoral que ara finalitza (curs 2015-2016), ha ordenat i coordinat totes les iniciatives ja en servei i n'ha incorporat de noves, per incloure sota un mateix paraigua els diferents processos formatius.

L'any 1988, per l'impuls del bisbe Jaume Campodón, es va crear l'Institut de Teologia, que obria la porta d'aquests estudis als laics. Vuit anys després, el 1996, es va erigir l'Institut Superior de Ciències Religioses (ISCRG) fins a arribar a la seva refundació ja en el present segle, any 2010, per adaptar els programes al Projecte Universitari Bolonya i a la instrucció de la Congregació per a l'Educació Catòlica amb el previ dictamen favorable de la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats

de la Conferència Episcopal Espanyola.

Des d'aleshores, l'ISCRG està vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya. El centre universitari vetlla pel correcte desenvolupament de les finalitats docents i acadèmiques de l'Institut.

Al centre s'han format dotzenes de laics i laiques que han assolit les titulacions de batxillerat/grau i de llicenciatura/màster. També molts dels docents de Religió han obtingut la DECA (Declaració Eclesiàstica de Competència Acadèmica), vàlida per exercir la docència en aquesta matèria.

La novetat d'aquest curs la trobem en l'oferta de propostes en matèria cultural i de comprensió religiosa, ja que s'ha detectat una demanda d'aquestes matèries.

En aquesta oferta formativa, des de la Delegació de Pastoral Familiar s'ofereixen cicles de formació dirigits per l'equip que formen el psicòleg clínic Josep Maria Bobet i el piscoterapeuta Josep González. Ara aquesta oferta es coordina amb el Centre d'Orientació Familiar. Cal dir que el COF funciona amb un equip de professionals vo-

luntaris i amb una discreció absoluta. Afegiran ara aquests cicles de formació familiar.

En aquesta decidida empenta de potenciar la formació, especialment pensant en els laics, el bisbat ha promogut tres noves accions.

Escola diocesana de Catequistes

Al bisbat de Girona són més de 700 els catequistes que ofereixen temps i esforç en l'educació i formació en la fe de milers d'infants, en els diferents nivells: preparació per a la primera comunió, professió de fe i confirmació.

Certament els infants del nostre temps responen a realitats diferents i de ràpida evolució. Des de la Delegació de Catequesi s'ha promogut una Escola Diocesana de Catequistes, per tal que puguin adequar la seva acció a les realitats i prioritats dels nois i noies. S'ha organitzat aquest primer curs en forma de jornades de treball, una cada mes, d'octubre a juny, i cadascuna a càrrec d'un responsable especialitzat.

Formació per a laics que dirigeixen la celebració en absència de prevere

La diòcesi té 383 parròquies (i dotze annexos) que són ateses per un centenar i mig de preveres, molts dels quals d'edat avançada, realitat que en limita la disponibilitat. La majoria d'aquestes parròquies són d'àmbit rural, amb pocs feligresos i dispersió geogràfica.

Davant d'aquestes realitats, ja es disposa d'una trentena de laics, amb el corresponent nomenament episcopal, que estan autoritzats a presidir les celebracions dominicals quan no hi ha capellà per oficiar la missa.

Per atendre la formació d'aquest col·lectiu, aquest curs s'ha creat un pla específic de formació que complementarà la funció que desenvolupen en les comunitats parroquials i, alhora, serà un suport inicial als que s'hi puguin afegir. El bisbat de Girona va ser dels més tardans de Catalunya a ordenar diaques permanents. Però d'ençà de l'any 2009 ja se n'han ordenat deu i tres més estan en període de formació.

Per donar continuïtat, i especialment per actualitzar determinats aspectes de l'acció pastoral encomanada als diaques, aquest curs s'organitza un primer seminari dedicat especialment a la teologia i la litúrgia, que tindrà lloc entre l'octubre del 2016 i el maig del 2017.

Dos nous diaques permanents

V.G. / Girona

El 2 d'octubre, 27è diumenge de durant l'any, el bisbe de Girona ordena dos nous diaques permanents al servei de l'Església diocesana. Es tracta de Miquel Calsina, de Torroella de Montgrí, i de Josep Rodeja, de Sarrià de Ter.

Miquel Calsina, de 45 anys, és llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i en Ciències Religioses per l'Institut Superior de Ciències

Religioses de Barcelona. Actualment és el delegat episcopal de Mitjans de Comunicació Social del bisbat de Girona i imparteix diverses matèries a la Facultat de Comunicació Blanquerna (URL). Col·labora en diverses parròquies del Baix Empordà. Pel que fa a Josep Rodeja, treballa en l'àmbit sanitari i col·labora amb la parròquia del seu municipi.

Enguany s'hauran ordenat tres diaques permanents a la diòcesi gironina i en seran ja tretze en servei a diferents parròquies i estaments diocesans.

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

"El conflicto forma parte de la naturaleza humana pero hay conflictos evitables. El testamento es el mejor instrumento para que nadie discuta por el reparto de tu herencia. Úsalo."

Son palabras de Maria Elba Rojas, abogada especialista en prevenir conflictos hereditarios. Si lo necesitas, no dudes en llamarla.

Bufete Rojas
ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

ESCUCHA NUESTROS CONSEJOS EN RADIO ESTEL 106.6FM

TELÉFONO 93 246 60 96 - CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es - MÁS INFO EN WWW.BUFETEROJAS.ES

Opinió

La veu del papa Francesc

Armand Puig i Tàrrach

Rector de l'Ateneu
Eclesiàstic Sant Pacià

La mirada vers l'Església catòlica, guiada pel papa Francesc, creix dia rere dia. Malgrat les nostres debilitats, personals i estructurals, i el nostre pecat, que sovint ens encalça, augmenta l'atenció vers l'Església de Roma i la seva paraula en un món global i globalitzat. Particularment, la paraula del Sant Pare, des dels seus tuits fins als seus excursions quan parla, des dels seus discursos als seus documents programàtics, és acollida per milions de persones, moltes de les quals no pertanyen a la comunió catòlica però que acullen de grat el magisteri papal.

Enmig de la buidor d'una existència concebuda com a consum (on les coses es fan servir i es llencen), enmig de la foscor d'una vida amenaçada pels seguidors i servidors de la violència (els terroristes i els qui fabriquen les armes que maten), enmig de les malalties de la solitud i l'individualisme (que molts pateixen resignant-se a viure sense viure), enmig del rebuig i la manipulació dels infants (obligats a treballar, forçats a ser assassins, empesos a fugides solitàries que els posen en mans de màfies de tot tipus), enmig de la condemna que sofreixen molts ancians (aparcats en cases o institucions que els deixen sense dignitat), la paraula de l'Evangeli, que l'Església creu i anuncia, és l'esperança del món, segurament l'única. Molts que no són catòlics ni cristians ho han entès. Entenguem-ho també nosaltres.

I per entendre-ho, cal que hi hagi una conversió pastoral i missionera que cadascú es faci seva. En el decret sobre l'ecumenisme del Concili Vaticà II es deia que l'Església que peregrina és cridada pel Crist a una «reforma con-

Agustí Codinach

Cursa de la Misericòrdia, organitzada per la Delegació de Joventut de Barcelona el 3 de juny passat.

tinuada» (*Unitatis redintegratio*, 6). I aquesta reforma, en la proposta del papa Francesc, passa per «una opció missionera capaç de transformar-ho tot», de manera que allò que l'Església promou i fa s'orienti a comunicar l'Evangeli en el món d'avui i no tant a «l'autopreservació» (*Evangelií gaudium*, 27).

Aquest darrer terme és important. La finalitat de l'acció de l'Església no és la de convertir-se en una estructura de poder —una altra cosa és que sigui respectable i respectada en un món plural—, ni l'esforç pastoral pot quedar limitat a reforçar numèrica-

ment les assemblees litúrgiques —el poble cristià és molt més gran que els qui assisteixen a les eucaristies dominicals. La noció pastoral clau és la d'«evangelització», és a dir, obrir temps i moments d'Evangeli en la vida de les persones amb les quals entrem en contacte, que sortim a trobar, que vénen a trobar-nos. Som en una època de «pastoral total», no parcial ni fragmentada, aquella pastoral mesquina que es confon amb una burocràcia eclesial mal portada.

Una Església que no s'autopreserva, que posa la missió al capdavant dels seus interessos, que viu i és en el món

tot i no ser del món, que no es refugia en les seves pròpies estructures, que és creativa a l'hora d'estendre ponts, que es presenta amb la simpatia de l'Evangeli, que manté la seva identitat de missatgera del Crist Senyor i Salvador gràcies (no malgrat!) al diàleg i a la construcció compartida d'un món divers, que no té por de connectar amb els qui més lluny sembla que estiguin, aquesta és l'Església que canvia l'autopreservació en la missió. Aquesta és l'Església que Jesús volia i que els apòstols ens han transmès mitjançant la *viva vox Evangelii*, la veu viva de l'Evangeli (*Dei Verbum* 8).

Vic

Molta participació al Jubileu de les Famílies celebrat a Vic

Xavier Bisbal / Vic

El diumenge 18 de setembre, va tenir lloc a Vic el Jubileu de les Famílies, que va comptar amb molta participació. Era l'acte que unia la Jornada Diocesana d'inici de curs, el Dia de la Catedral i la jornada del Jubileu de la Misericòrdia dedicada a les famílies, ja que aquest és l'eix d'enguany del pla diocesà de pastoral.

Durant el matí es va celebrar una gimcana familiar i una xerrada a càrrec del coach Víctor Küppers, que va fer una crida a l'alegria i a l'optimisme, tot recordant que quan fem les coses bé ens sentim millors.

Hi hagué un punt de pregària i la possibilitat de rebre el sagrament de la reconciliació a l'església del Seminari. Després d'un dinar de pícnic hi hagué un espectacle infantil a càrrec d'un pallasso. A la tarda, la gent es va concentrar davant de la catedral per creuar la Porta Santa i participar en la

El bisbe Romà saluda un infant en arribar al Seminari al matí. / JosepMVilar

solemne eucaristia, presidida pel bisbe Romà Casanova. Molta participació a la catedral on es va fer notar la presència de les famílies, especialment en les ofrenes i les pregàries. A l'ofertori es va resar l'oració del papa Francesc al final de la carta *Amoris laetitia*. Destaquem alguns fragments de l'homilia episcopal: «La família és el tot, és el lloc on una persona és estimada tal com és, en la veritat de la caritat, que l'ajuda a créixer en humanitat i en donació generosa. La família és la que sempre hi és. Quan les coses van bé en la família es comparteix l'alegria, i, aquesta, en ser compartida és més alegria; però quan les coses no van bé i apareix el sofriment i les contrarietats, aquestes també es comparteixen; i la tristesa quan es compartida troba la joia profunda del consol.» El pastor diocesà va acabar amb tres missatges ben concrets: la família cristiana prega, la família cristiana viu la misericòrdia i la família cristiana és missionera.

Sobre l'ensenyament de l'«Amoris laetitia»

Dr. Salvador Pié-Ninot

Col·laborador del Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització

En aquesta etapa de recepció eclesial de l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia* (19/03/16) del papa Francesc, han aparegut interrogants sobre quin tipus de magisteri representa aquest document. Per poder dilucidar-ho de manera teològicament correcta pot ser útil referir-se a la instrucció —segurament poc coneguda— sobre *La vocació eclesial del teòleg*, de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, signada pel llavors cardenal-prefecte J. Ratzinger el 1990, que comenta les diverses formes del Magisteri de l'Església presents en la nova fórmula de la «Professió de fe». Aquestes formes són tres: el Magisteri infal·lible, el Magisteri definitiu i el Magisteri ordinari però no definitiu, i és aquest últim l'aplicable a *Amoris laetitia*, així com a la majoria de textos magisterials actuals.

Aquesta forma de Magisteri ordinari no definitiu, segons la instrucció esmentada, té com a objectiu específic proposar «un ensenyament que condueixi a una millor comprensió de la Revelació en matèria de fe i costums, i ofereixi directives morals derivades d'aquest ensenyament, que tot i que no estiguin garantides pel carisma de la infal·libilitat, no estan desprovistes de l'assistència divina, i demanen l'adhesió dels fidels» (n. 17), adhesió definida com «un assentiment religiós de la voluntat i de la intel·ligència» (n. 23). Per això s'afirma que «la voluntat d'assentiment lleial a aquest ensenyament del Magisteri en matèria de per si no irreformable ha de constituir-ne la norma». Per aquesta raó, aquesta forma del Magisteri és descrita per la instrucció com «d'ordre prudencial», ja que comporta «judicis prudencials», tot i que s'anota amb molta cura que aquesta qualificació no vol dir que «no gaudeixi de l'assistència divina en l'exercici integral de la seva missió» (n. 24).

Cal assenyalar, a més, que el Magisteri ordinari però no definitiu, tal com les altres dues formes del Magisteri infal·lible i del definitiu, són expressió de l'únic Magisteri viu de l'Església que el Concili Vaticà II ha descrit amb precisió com a «interpretació autoritzada de la paraula de Déu, que l'exercita en nom de Jesucrist», atès que «el Magisteri no està per damunt de la paraula de Déu, sinó al seu servei..., amb l'assistència de l'Esperit Sant» (DV 10). Per aquesta raó, el Concili Vaticà II precisa en aquest sentit, amb un text aplicable clarament a l'*Amoris laetitia*, que «cal oferir de manera particular obediència religiosa de voluntat i d'intel·ligència al Magisteri autèntic del Romà Pontífex, fins i tot quan no parla ex cathedra, de tal manera que es reconegui amb respecte el seu magisteri suprem i s'acceptin amb

sinceritat les seves opinions segons la intenció i el desig expressat per ell mateix, que es dedueixen principalment del tipus de document, o de la insistència en la doctrina proposada, o de les fórmules utilitzades» (LG 25).

Serà, doncs, en aquest context de comprensió del Magisteri ordinari, tot i que no definitiu, que s'ha de comprendre el que el mateix papa Francesc afirma a l'inici de l'*Amoris laetitia* sobre l'abast d'aquesta exhortació apostòlica així: «La complexitat dels temes plantejats ens va mostrar la necessitat de continuar aprofundint amb llibertat en algunes qüestions doctrinals, morals, espirituals i pastorals... Naturalment, a l'Església cal una unitat de doctrina i de praxi, però això no impedeix que subsisteixin diferents maneres d'interpretar alguns aspectes o algunes conseqüències que se'n deriven. Això passarà fins que l'Esperit ens duguï a la veritat completa (cf. Jn 16,13), és a dir, quan ens introdueixi perfectament en el misteri de Crist i puguem veure-ho tot amb la seva mirada» (*Amoris laetitia*, ns. 2-3). Com podem observar en aquestes paraules del papa Francesc, ressonen les característiques que la instrucció dóna al Magisteri ordinari no definitiu, com a ensenyament «d'ordre prudencial» i amb «judicis prudencials» que també «gaudeixen de l'assistència divina i als quals devem un assentiment lleial» (instrucció, n. 24).

En aquest context es comprèn encara més que el Papa observi també que «la reflexió dels pastors i teòlegs, si és fidel a l'Església, honesta, realista

El valor magisterial de l'exhortació és «interpretació autoritzada de la Paraula de Déu»

L'«Amoris laetitia» s'ofereix com a «reflexió fidel a l'Església, honesta, realista i creativa»

més rellevant de l'Església com va ser sant Tomàs d'Aquino.

1) La llei de la gradualitat: es tracta d'un principi proposat en continuïtat amb el Magisteri de Joan Pau II en afirmar que «cada ésser humà avança gradualment amb integració progressiva dels dons de Déu i de les exigències del seu amor definitiu i absolut en tota vida personal i social» (*Familiaris consortio*, n. 9), atès que «l'ésser humà coneix, estima i fa el bé segons diverses etapes de creixement» (n. 34). Per això, a l'*Amoris laetitia* precisa que «no és una "gradualitat de la llei", sinó una gradualitat en l'exercici prudencial dels actes lliures en subjectes que no estan en condicions sigui de comprendre, de valorar o de practicar plenament les exigències objectives de la llei» (*Amoris laetitia*, n. 295). Per això, al final necessitarà amb un toc de realisme profund i d'invitació a l'esperança cristiana, a «relativitzar el recorregut històric que fem com a famílies, per deixar d'exigir a les relacions interpersonals una perfecció, una puresa d'intencions i una coherència que només podrem trobar en el Regne definitiu» (n. 325).

2) Partir de la consciència: el papa Francesc es refereix a la consciència en vint-i-nou ocasions i recorda la seva definició al Concili Vaticà II: «Com el nucli més secret de l'home» (GS 16; *Amoris laetitia*, n. 222), al seu torn afirma amb claredat que «som cridats a formar les consciències, però no a pretendre substituir-les» (n. 37). En efecte, «a partir del reconeixement del pes dels condicionaments

i creativa, ens ajudarà a trobar una claredat més gran» (*Amoris laetitia*, n. 2). Aquesta fidelitat a l'Església queda àmpliament manifesta en els tres principis presentats pel papa Francesc, particularment per afrontar les situacions anomenades «irregulars» que assumeix de la viva tradició de l'Església, tipificada en les múltiples referències que recull el Concili Vaticà II, de Pau VI i de Joan Pau II, així com les catorze vegades del teòleg

«Amoris laetitia»: magisteri a conèixer i practicar

concrets, podem afegir que la consciència de les persones ha de ser més ben incorporada en la praxi de l'Església en algunes situacions que no realitzen objectivament la nostra concepció de matrimoni. Certament, cal encoratjar la maduració d'una consciència il·luminada, formada i acompanyada..., enmig de la complexitat concreta dels límits, tot i que encara no sigui plenament l'objectiu ideal» (n. 303).

3) La necessitat del discerniment: esmentada trenta-cinc vegades, amb ressonància clara d'Ignasi de Loiola i corroborada per dues cites prèvies de Tomàs d'Aquino (n. 304), el principi proposat es presenta així: «Si tenim en compte la innombrable diversitat de situacions concretes, es pot comprendre que no havíem d'esperar del Sínode o d'aquesta exhortació una nova normativa general de tipus canònica, aplicable a tots els casos... Els preveres tenen la tasca d'acompanyar les persones interessades en el camí de discerniment d'acord amb l'ensenyament de l'Església i les orientacions del bisbe... Es tracta d'un itinerari d'acompanyament i de discerniment que orienta la presa de consciència de la seva situació davant de Déu. La conversa amb el sacerdot, en el fur intern, contribueix a la formació d'un judici correcte sobre allò que obstaculitza la possibilitat d'una participació més plena en la vida de l'Església i fer-la créixer... Aquest discerniment no podrà mai deixar de banda les exigències de veritat i de caritat de l'Evangeli, proposat per l'Església (n. 300). Aquesta tasca de discerniment també és confiada a «laics entregats al Senyor» (n. 312), és a dir, laics i laiques que visquin una madura experiència espiritual cristiana.

En aquest context es presenta el text més significatiu sobre la possibilitat de combregar per part dels divorciats que s'han tornat a casar. En efecte, «a causa dels condicionaments o factors atenuants, és possible que, enmig d'una situació objectiva de pecat —que no sigui subjectivament culpable o que no ho sigui de manera plena— es pugui viure en gràcia de Déu, es pugui estimar, i també es pugui créixer en la vida de la gràcia i la caritat, tot rebent-hi l'ajuda de l'Església» (n. 305). Aquest text ve complementat en nota així: «En certs casos, podria ser també l'ajuda dels sacraments», com són el sacrament del «lloc de la misericòrdia»: la Penitència, així com l'Eucaristia, i hem de tenir present que «no és un premi per

als perfectes sinó un remei generós i un aliment per als febles» (nota n. 351, amb referència a *Evangelii gaudium*, 44.47).

En breu síntesi, doncs, podem afirmar el valor magisterial de l'*Amoris laetitia* com a Magisteri ordinari, que tot i que no sigui definitiu, és igualment «interpretació autoritzada de la Paraula de Déu» (DV 10), com a ensenyament d'«ordre prudencial» del Successor de Pere a l'Església, el Papa, que «gaudeix d'assistència divina» (instrucció n. 24; cf. *Amoris laetitia*, ns. 2.3.295) i per això s'ha d'acollir religiosament amb esperit lleial i cordial (cf. LG 25). Vet aquí l'actitud bàsica d'acollida sincera i de realització pràctica que comporta aquest tipus de Magisteri —i en el nostre cas l'*Amoris laetitia*— per a tots els membres de la nostra Església!

Això inclou, a més, atendre els criteris proposats per donar resposta a les qüestions que es plantegen avui a la família, tenint molt present que «comprendre les situacions excepcionals no implica mai amagar la llum de l'ideal més ple ni proposar menys del que Jesús ofereix a l'ésser humà» (*Amoris laetitia*, n. 307), atès que «la família és veritablement una bona notícia» (n. 1). No podem negar que, com diu el mateix papa Francesc, l'*Amoris laetitia* s'ofereix com a «reflexió fidel a l'Església, honesta, realista i creativa que ajudarà a trobar una claredat més gran» (n. 2). Benvinguda i que així sigui!

[Article publicat en italià al diari *L'Osservatore Romano* el 24 d'agost del 2016, p. 1.7]

La seva empresa de neteja s'adapta a les necessitats de la seva escola?

Més de 30 escoles ja confien en nosaltres

Perquè ens adaptem a les seves necessitats, compartim els seus valors i som especialistes en la neteja d'escoles. Truqui'ns al 902 010 977 i comprovi-ho.

la Auditoria GRATUÏTA

Li direm com optimitzar la despesa en neteja de la seva escola, sense renunciar a res.

Netejant, posem tots els sentits

Treballem per a la: **SAGRADA FAMÍLIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Des del monestir

La Mare Colomina i el Celtic FC

A primera hora del vespre del dia 13 del mes de setembre proppassat, un dimarts normal, el moviment de vianants pel centre de Barcelona —plaça de Catalunya, la Rambla, Portal de l'Àngel, voltans de la catedral— s'anava engruixint i creixent, desfilant-hi amunt i avall una bella policromia de personal.

Acostant-me a la plaça de Catalunya m'adono, per les samarretes ratllades, per l'eufòria d'uns crits al cor de la plaça, pel posat desafiant de bevedors ambulants i per l'ambient general, que n'ha de passar alguna. Ah, vet aquí, els escocesos —seguidors del verd i blanc— s'estan animant per al primer partit de la Champions.

En aquest món hi ha de tot i força —quin contrast— i faig cap al carrer del Bisbe, al Palau

Episcopal, on també noto ambient, però d'una altra mena. Amics, coneguts, familiars de sang o d'esperit i carisma. Van arribant al pati els qui vénen per assistir a la sessió de clausura diocesana de la causa de canonització —la primera que presideix Omella com a arquebisbe— de M. Encarnació Colomina (1848-1916). Un acte solemne, en el marc de la sala noble.

La M. Encarnació, persona senzilla i dona de Déu, nascuda a Os de Balaguer, és la cofundadora, juntament amb sant Josep Manyanet, de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, que fan present en el món el misteri de Natzaret mitjançant l'educació i la formació de famílies cristianes. Va donar un gran testimoni de fe i amor, de fortalesa i fidelitat. Ho confirma

l'exemple més rellevant: el 1882 fou expulsada de la congregació; al santuari del Sant Crist de Balaguer rep la dispensa dels vots de pobresa i obediència i és despullada de l'hàbit. Va a casa seva, i després a Barcelona, on juntament amb altres continua vivint com a religiosa, encara que no siguin reconegudes sinó tan sols tolerades. Fins al cap de dotze anys (1894) no aconsegueixen regularitzar la seva situació, professant de nou els vots. El Celtic no va fer cap gol. Però la Mare Encarnació, aquell dia, es va endur el trofeu de la clausura de la causa que ha estudiat i posat en evidència la seva vida i virtuts. Per a bé de tots, segons el seu lema: «Fes que fructifiqui en tu el bé que has vist.» El segon partit serà a Roma. Hi ha esperança.

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

Trencar el silenci, una assignatura pendent

Amb l'arrencada del curs escolar emergeix de nou la importància de prevenir i denunciar els casos de *bullying* o assetjament escolar, és a dir, el comportament agressiu i repetitiu contra una víctima indefensa. La intimidien, maltracten, humilien, peguen, roben, amenacen, l'exclouen del grup i es burlen dels seus trets culturals i del seu aspecte físic, si està gras o grassa, si porta ulleres, si té la pell negra o el cabell diferent, i de la seva condició sexual. Amb una escala de valors no formada o deficitària, els agressors es reafirmen com a líders fent gala d'actituds racistes, xenòfobes, homòfobes, autoritàries i d'intolerància. Sovint, els testimonis callen i miren cap un altra cantó. El *bullying* és gat vell i el *ciberbullying*, l'assetjament per internet, on la majoria de les víctimes són noies, ja no és una cosa estranya. Gairebé un 40% són perseguides a través dels ordinadors i

els mòbils, sobretot a través del WhatsApp. El ciberassetjament a les aules, al pati i als passadissos és una veritable tortura per l'impacte global que els vídeos, rumors i difamacions tenen a les xarxes socials. Si l'agressió no s'atura les víctimes tindran seqüeles al llarg de la vida: depressió, ansietat, baixa autoestima, dificultats per relacionar-se, trobar feina, defensar els seus drets i ser felices. Mentre que els agressors, si no se'ls frena, continuaran establint relacions de domini i es posicionaran com a adults maltractadors. L'assetjament, dins i fora de l'escola, no distingeix classes socials ni cultures i és un problema silenciats i constant, que en alguns casos acaba en tragèdia. Recordem l'Alan, el noi transsexual de 17 anys de Rubí, que el dia de Nadal es va llevar la vida. Va ser un dels primers menors a Catalunya a qui un jutge va autoritzar a canviar el nom al DNI i als documents oficials, però els asset-

jadors li van fer la vida impossible. I la Carla Díaz, de 14 anys de Gijón, que no va poder suportar més el *bullying* que li feien unes companyes d'escola i es va suïcidar llançant-se al mar des d'un penya-segat. I Diego González, el nen madrileny d'11 anys... La prevenció comença a casa, en educar valors com l'empatia, l'assertivitat i el respecte per les diferències, i continua a l'escola on és vital que els educadors estiguin alerta i tinguin la formació i els recursos per detectar la violència i l'abús de poder. L'assetjament és un problema social complex, que només es podrà eradicar amb la col·laboració de tothom. S'ha de trencar la cadena de la por, per acabar amb el silenci i rescatar les víctimes. Com a societat hem d'aprendre i ensenyar als fills que no han de riure les mofes que fan els agressors. Sense complicitat i amb denúncia, els agressors no tindran coartada.

Montserrat Esteve
Periodista

Mirada al món

Síria: la guerra sens fi

Ja ha passat un any des que en aquell matí fred de setembre va aparèixer a la costa de Turquia el cos inert de l'Aylan. Amb molta cura, un policia el va agafar en braços. L'Aylan havia mort ofegat cercant un futur de somni, somriures i felicitat. Lluny de la fúria de les bombes, la violència i la barbàrie. Va morir tot sol i va tancar els petits ulls per sempre. Les onades del mar en van dipositar el cos fràgil a les arenes banyades per l'aigua salada. Un estel amb llum pròpia que en silenci va il·luminar la nit fosca del món. Va arrencar llàgrimes i sanglots, va commoure ànimes i cors, va sacsejar la inèrcia i l'apatia. Davant d'una guerra de bogeria delirant, de demència embogida, de devastació cruel i malvada. Però la pàgina fúnebre de l'Aylan no ha servit de lliçó als totpoderosos titelles del conflicte a Síria. Al tauler s'anoten les iniquïes i infames apostes dels negociadors. Mercants de tot tipus

de marca i etiqueta, origen i condició, tatuatge i cicatriu. Les Nacions Unides no han aconseguit frenar i encara menys aturar la guerra després de més de cinc anys. Instintivament et preguntes si realment les Nacions Unides serveixen de res. Potser ha esdevingut una organització obsoleta en què abunden despeses i tripijocs, germinen les trampes i els enganys, es gesten estratagemes i tafureries. Ningú no s'ha d'estranyar si el ciutadà lliure fa preguntes incòmodes i n'espera respostes adequades i satisfactòries. De poc serveix afirmar: «Estem examinant, reflexionant, consultant, valorant.» Tots aquests termes han estat fútils davant la magnitud de la catàstrofe síria. Les Nacions Unides han estat incapaces de bloquejar la guerra. I per si això fos poc no han aconseguit fer arribar l'ajuda humanitària al poble sirí, fins i tot després de la desvergonyida treva firmada pels dos jugadors de l'escac

mediooriental: Rússia i els Estats Units. La ruleta i el bingo cara a cara. Mentrestant, la tragèdia inhumana ha entrat al sisè any. Com un cavall desbocat que cavalga sense brides ni genet. La treva falsejada oscil·la i fluctua, tremola i trontolla. Un imperceptible raig de llum que penetra per una escletxa en el vast camp de runa i extermini, vides segades i terra destruïda. Milions en fuga cap a exilis impensables. L'amenaça de les armes continua a dalt de tot com una diabòlica guillotina. Amb fones y tirabecs, pals y llances el conflicte hauria acabat. És una utopia, un somni, una quimera? Potser sí, però el cert és que sense armes la guerra ja s'hauria aturat. Cimeres per aquí i per allà, diàlegs a dues veus, viatges amb seguici, declaracions solemnes. Mentrestant, continuen la guerra sens fi i el bombardeig inacabable. Per a vergonya dels líders de les nacions.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid

Punt de vista

Jaume Castro

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona

L'esperit d'Assís

El 27 d'octubre del 1986 la ciutat de sant Francesc veia per primera vegada una imatge inèdita de gran bellesa: una icona moderna. Els líders de les grans religions mundials reunits —mostrant els vestits tradicionals— plasmaven una nova estètica del diàleg: cultures i religions diferents han pregat l'un al costat de l'altre. El món encara estava dividit en blocs però Joan Pau II volia mostrar una profecia: era possible viure junts i els pobles eren una gran família. Aleshores va dir: «Potser mai com ara en la història de la humanitat s'ha fet tan evident el llaç intrínsec entre l'actitud autènticament religiosa i el gran bé de la pau.»

Durant 30 anys l'esperit d'Assís, pregària i diàleg, ha habitat el món global.

Aquella primera trobada no va ser un fet aïllat, una extravagància, un esdeveniment únic o

un congrés d'especialistes. Aquell esdeveniment s'ha fet història de ciutats, perifèries, pobles, any rere any, embrutant-se de fang i de dolor, però també carregant-se d'esperança. Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, va recollir la intuïció profètica de Joan Pau II i durant 30 anys ha portat les trobades en «l'esperit d'Assís» a moltes ciutats d'Europa i del món.

Les aigües de la pau s'han desbordat de les fonts de les religions, i es barregen entre elles per apagar conflictes. Des d'Assís van sortir itineraris concrets de pacificació que van implicar líders polítics i religiosos, com va passar a Moçambic el 1992 i posa fi a una guerra que havia causat un milió de morts. Les religions pacificades s'han convertit en laboratoris, també en els plecs de la vida quotidiana, per desenvolupar el diàleg com a art de viure junts.

Enguany la pregària per la pau ha tornat a Assís i ha comptat amb la presència del papa Francesc juntament amb més de 500 líders de les grans religions mundials, com el patriarca ecumènic de Constantinoble, Bartomeu I, i l'arquebisbe de Canterbury, Justin Welby, i el patriarca siroortodox d'Antioquia, Efrem II. Andrea Riccardi ha defensat la trobada com un «moment preciós» que ha mostrat «la pau al cor de moltes religions i persones».

«El món té una set de pau ardent» ha revelat el papa Francesc i commogut en la pregària ha convidat tots els constructors de pau a continuar aquest pelegrinatge: «El nostre futur és conviure. Per això estem cridats a alliberar-nos dels fardells pesats de la desconfiança, dels fonamentalismes i de l'odi. Que els creients siguin artesans de pau en la invocació a Déu i en l'acció per l'home.»

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

El coratge i la llibertat

El monjo i escriptor Rabindranath Tagore, magnífica persona, home d'una esplèndida espiritualitat cristiana i un guia espiritual veritable, va escriure moltíssim. Els llibres del monjo causaren impacte espiritual en el cor de molts fidels. Foren editats i coneguts l'any 1980. Les seves obres mantenen

vigor, encara, en el començament del tercer mil·lenni. Tot i ser lector d'algunes obres de l'autor que coneixem, he pensat que podria ser de molta utilitat espiritual.

En un dels seus llibres diu: «No desitjo que m'allibereu de tots els perills, sinó que em doneu valentia per enfrontar-m'hi. No demano que s'apagui el meu dolor, sinó coratge per dominar-lo. No busco aliats en el camp de batalla de la vida, sinó forces en mi mateix. No imploro, amb temor angoixós ser salvat, sinó esperança per anar aconseguint, amb paciència, la meua pròpia llibertat. Concediu-me que no sigui un covard, Senyor, que només senti la vostra misericòrdia en el meu triomf i que descobreixi el poder de la vostra mà en el meu fracàs.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Relacions personals

Insisteixo en la tendència de l'home de comunicar-se amb els congèneres, sense arribar a aconseguir-ho mai. Es pot pretendre que l'intercanvi sigui amb profunditat i totalitat, o que l'home s'accontenti amb unes relacions superficials. Una salutació matinal senzilla, desitjant un bon dia, o el comentari banal: «Sembla que plourà» o «Quina calor que fa!» són expressions vàlides, que no aconsegueixen la categoria de la bona trobada matrimonial, on es fonen corporeïtat, ànima i esperit, però no els manca importància. O encara el de més categoria: la fusió mística de l'home amb Déu. Consulteu, sobre això, Teresa, Joan de la Creu, Ramon Llull (*Llibre d'Amic e Amat*).

A aquesta comunicació, en to menor sense desposseir-la de categoria, l'anomenem *amistat*. Recordeu que Jesús, que anomenava Pare a Déu, i n'era, va anomenar amics els seus deixebles i es va comportar com a tal. És important que els cristians tinguem com a referència aquesta actitud del Senyor, per pretendre que la ment l'imiti. Però aquesta relació, pretendre aconseguir una comunicació tan profunda, avui generalment no s'aprecia. Val més acontentar-se amb un intercanvi d'experiències superficials, de trobades que alegrin la convivència, sense comprometre la persona, sense que perdurin.

Notificar on som, anunciar o proposar una trobada, un dinar, anar junts a algun lloc, són els límits de la comunicació, en la majoria de casos. Té els seus avantatges, cal no ignorar-ho ni oblidar-ho. Així difícilment hi haurà discussions o disgustos. I tots contents.

L'home d'avui tendeix a establir relacions múltiples febles, que li poden alegrar l'existència, però que no l'arriben a satisfer. Busca i accepta valors intermedis, mediocres. Es diu a ell mateix que només és important el que s'anuncia o el que es proposa per televisió.

I a la televisió tampoc no li donem gaire valor. Sovint funciona tot el dia, a casa i als bars, però ningú no n'escolta els continguts.

L'actualitat, el paisatge i els vianants, no té cap importància. Molta gent es belluga amb l'*smartphone* en una mà i els auriculars de l'*mp3* a les orelles, mentre creuen el carrer amb una certa preocupació per no ser atropellats.

El que és important és saber quin botó cal prémer o quina tecla tocar, sense conèixer el sentit o el significat d'aquesta maniobra. Una existència com aquesta està lliure d'empipaments, això és un avantatge, però també està absent d'inquietuds, una pena. No trobarem cap raó per condemnar qui viu així, però fa pena.

Acudir als ensenyaments, directrius i mostres d'amor que el Senyor té amb nosaltres, seran les raons que ens exigeixin un canvi personal, encara que representin incomoditats.

La Sagrada Família

Carme Munté

Fotos: Agustí Codinach

En primer terme, la maqueta de la Sagrada Família un cop construïda en la seva totalitat; al fons, el temple en l'actualitat, en què es comença a intuir la verticalitat que assolirà d'ara i fins a l'any 2022, quan es preveu que estiguin enllestides les sis torres centrals. Amb aquesta imatge tan gràfica va començar la roda de premsa celebrada amb motiu de les jornades de portes obertes coincidint amb la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè. Des de la terrassa de l'Hotel Ayre de Barcelona, al carrer Rosselló, la panoràmica de l'estat actual de les obres de la basílica de la Sagrada Família era espectacular.

«Amb la culminació de la torre de Jesucrist, el conjunt de les divuit torres serà plàsticament extraordinari i canviarà l'*skyline* de la ciutat», va explicar Jordi Faulí, arquitecte director de la basílica.

Amb aquest moviment vertical que la porta a enlairar-se cap al cel, la Sagrada Família encara la construcció de les sis torres centrals. N'hi ha quatre de dedicades als evangelistes, una a la Mare de Déu i la més alta a Jesús, que assolirà els 172,5 metres d'alçada, per sota de la muntanya de Montjuïc, ja que Antoni Gaudí no volia que «l'obra de l'home fos superior a l'obra de Déu». La torre de Jesús estarà coronada per una gran creu de quatre braços a la qual es podrà accedir i que funcionarà com a talaia privilegiada de la ciutat i del seu entorn. La torre de la Mare de Déu arribarà fins als gairebé 140 metres, mentre que les torres dels evangelistes ho faran fins als 135.

Per al projecte de les sis torres centrals ha calgut idear un sistema constructiu pràcticament desconegut fins al moment. Es tracta de la pedra posttesada, un sistema de panells de pedra tesats amb barres d'acer que permet mantenir la pedra com a material constructiu i estructural de forma segura, seguint les pautes d'Antoni Gaudí. El sistema de la pedra posttesada fa que la torre sigui més resistent i que, per tant, pugui ser més prima i lleugera. Cadascun dels nivells de panells es munten a Galera (el Bages) per, després, transportar-los al temple i pujar-los amb les grues. El mes vinent es col·locaran ja els primers panells de pedra de la torre dedicada a la Mare de Déu.

«El procés serà lent», va aclarir Jordi Faulí, «l'any vinent haurem construït vuit nivells de panells corresponents a la torre de la Mare de Déu i veurem les torres dels evangelistes que hauran crescut una mica, però encara no la de Jesucrist. L'any 2019, tant la torre de la Mare de Déu com les dels quatre evangelistes es trobaran apro-

JORDI FAULÍ

«Amb la culminació de la torre de Jesucrist, el conjunt de les divuit torres serà plàsticament extraordinari i canviarà l'*skyline* de la ciutat»

Jordi Faulí explica l'evolució de les obres de la Sagrada Família des de la terrassa de l'Hotel Ayre de Barcelona. Veiem la maqueta en primer terme i, com a teló de fons, la basílica en el punt actual de la seva construcció.

ximadament a dos terços de la seva altura i haurà començat a aixecar-se la torre de Jesucrist». La part parabòlica de les torres quedarà acabada cap a l'any 2020, moment en què caldrà afrontar la construcció dels pinacles de cadascuna de les torres. Tot el procés culminarà l'any 2022.

Sagristia de ponent

La construcció de les sis torres centrals ha tingut com a banc de proves la sagristia de ponent, pràcticament enllestida. No endebades, Gaudí va deixar la sagristia molt ben definida geomètricament perquè servís d'estudi previ per tal d'executar les sis torres centrals. «Les sis torres tenen la mateixa forma que la sagristia però adaptada a l'altura i el diàmetre de cadascuna d'elles», va explicar Jordi Faulí.

Com ja va avançar Catalunya Cristiana el 28 de febrer passat, la sagristia de ponent de la Sagrada Família té diferents usos. El que és pròpiament la sagristia, a la planta noble, va ser beneïda pel cardenal Lluís Martínez Sistach el 8 de novembre del 2015, amb motiu de la celebració del cinquè aniversari de la dedicació de la Sagrada Família. A banda de com a sagristia, l'edifici està destinat a usos parroquials, departament de seguretat i compres d'obra, així com a

La sagristia de ponent té una planta subterrània i cinc pisos acabats amb una cúpula, en què hi ha una tadora plena de raïm i una parra que simbolitza l'Església, poble de Déu. Els esperons de coure que cobreixen la façana són fets amb pòrfir i representen la sang de Crist. Queda pendent col·locar les palmes del martiri.

STRUCTIU DE LES SIS TORRES CENTRALS

s'enlaira cap al cel

Panell de la torre de la Mare de Déu fet amb una barreja de tres pedres sorrenques: pedra de Cantàbria, beix anglès i granit torrat. Els arestons de la torre de la Mare de Déu són fets amb granit blau bahia, procedent del Brasil.

ESTEVE CAMPS
«El Consell Episcopal de l'arquebisbat de Barcelona té intenció de fer missa cada diumenge a la Sagrada Família»

È hi ha representats l'anyell pasqual, una porcellor vermell, que cobreixen la cúpula, han estat

Properes celebracions a la Sagrada Família

1 D'OCTUBRE, A LES 17 H
Eucaristia amb motiu dels 400 anys de la presència de la comunitat francòfona a l'arxidiòcesi de Barcelona.

15 D'OCTUBRE, A LES 19 H
Pregó del Domund, Obres Missionals Pontifícies, a càrrec de Pilar Rahola.

6 DE NOVEMBRE, A LES 17 H
Eucaristia amb motiu del sisè aniversari de la dedicació de la basílica de la Sagrada Família de Barcelona

26 DE NOVEMBRE, hora a confirmar
Eucaristia amb les religioses Missioneres filles de la Sagrada Família de Natzaret

18 DE DESEMBRE
Concert de Nadal

21, 22 I 23 DE DESEMBRE, de 18 h a 20 h
Acte d'Adoració al nen Jesús

oficina tècnica. Com va explicar Esteve Camps, president delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família, «a finals de novembre s'hi traslladaran les diferents dependències». La de ponent, situada al carrer Provença amb Sardunya, és una de les dues sagristies que tindrà el temple, connectades pel claustre perimetral que ha d'envoltar el temple. Actualment, el visitant pot recórrer el Camí de la Litúrgia, en el tram dels Dolors, on s'exposa mobiliari litúrgic dissenyat per Antoni Gaudí.

D'altra banda, el pòrtic superior de la façana de la Passió, o cimaci, està també pràcticament acabat. Al juliol es van treure les bastides i actualment ja es pot veure el conjunt de la façana de la Passió. Resta pendent la col·locació de la creu i altres escultures.

Així mateix, a l'interior de la basílica s'han finalitzat les cantories amb el revestiment de pedra de les grades i les baranes dedicades als himnes litúrgics de tot l'any. A la façana del Naixement, el mes de desembre, es va col·locar la darrera porta: la corresponent al portal de l'Esperança, obra de l'escultor Etsuro Sotoo. En aquests moments els vitralls ja estan tots col·locats, a excepció dels de l'escala esquerra del presbiteri, que es posaran el mes de desembre. «Serà aleshores quan quedaran totalment col·locats els vitralls de la basílica, a excepció dels

de la façana de la Glòria», va revelar Esteve Camps.

Una data històrica: 2026

D'acord amb el ritme actual de les obres, i gràcies als més de tres milions de visitants anuals (el 2015 van ser 3.722.540, un 14% més que l'any anterior), es referma la data del 2026 com a culminació de la Sagrada Família des del punt de vista arquitectònic. «Després encara mancaran molts elements artístics», va precisar Jordi Faulí. Així doncs, l'any 2026, coincidint amb el centenari de la mort d'Antoni Gaudí, serà una fita històrica per a un temple que porta més de 130 anys de construcció i que desperta l'admiració de gent d'arreu del món.

Juntament amb les torres centrals, l'altre gran repte de la Sagrada Família és el conjunt escultòric de la façana de la Glòria, que dona al carrer Mallorca. Alhora, es compta ja amb un pla general de restauració i reparació de la façana del Naixement, per tal de retornar-la a l'estat original del 1930, quan es va acabar de construir.

Misses setmanals

No és la primera vegada que Esteve Camps, des de la seva responsabilitat de president delegat de la Junta Constructora, manifesta el desig que la basílica de la Sagrada Família tingui missa setmanal. En una entrevista el febrer passat a *Catalunya Cristiana*, va reconèixer la importància que, a mesura que minvin les obres, augmenti l'activitat pastoral i litúrgica del temple. Coincidint amb la roda de premsa del 22 de setembre passat, va revelar al nostre mitjà que «el Consell Episcopal de l'arquebisbat de Barcelona té intenció de fer missa cada diumenge a la Sagrada Família», si bé va precisar que «encara cal abordar el tema al Consell Presbiteral». Així doncs, «a partir de primers de l'any vinent ens diran quina és l'activitat que es fa fixa a la Sagrada Família».

Segons Camps, aquesta decisió és molt important ja que és una dignificació que hem de donar a la ciutat de Barcelona, «en el sentit que un temple com la Sagrada Família no és tan sols per als turistes sinó que també és per a la dedicació espiritual en plenitud».

El proper 6 de novembre, coincidint amb el sisè aniversari de la dedicació del temple i el primer aniversari del nomenament de Joan Josep Omella com a arquebisbe de Barcelona, es farà una missa a la Sagrada Família. S'inaugurà la renovació de les escales d'accés al presbiteri, que s'han fet més amples i de pendent més suau. La renovació s'ha fet aprofitant la instal·lació de la calefacció de terra radiant davant del presbiteri i al centre del creuer.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Walfrid, una vida de pel·lícula

El 6 de juny del 1840 moria a l'Hermitage (França) Marcel·lí Champagnat, fundador de l'Institut dels Germans Maristes. Pocs dies abans, el 18 de maig, naixia Andrew Kerins a Ballymote, comtat de Sligo (Irlanda). Fill de John i Elisabeth, estudia per ser mestre. Als 24 anys ingressa als maristes, on vesteix l'hàbit amb el nom de germà Walfrid i en professa els vots. Quan té 30 anys és destinat a Glasgow (Escòcia) per ensenyar al St. Mary's School i a The Sacred Heart School. Quatre anys més tard, assumeix les funcions de director. El panorama social és desolador, especialment per als immigrants irlandesos. Tres paraules resumeixen la situació: fam, pobresa i marginació.

Quan veu tantes persones que viuen excloses no es pot quedar de braços plegats i passa a l'acció. Crea *The poor children's dinner table* (La taula de menjador dels nens pobres) per atendre'ls i proporcionar-los alimentació, estudis, formació i esports. Milers d'irlandesos es beneficien de la seva iniciativa. Busca fons econòmics a través d'empreses. Organitza esdeveniments esportius per recaptar diners. Als 48 anys, el novembre del 1887, decideix crear un equip de futbol que rep el nom de Celtic. Les arrels irlandeses entren en joc.

Es troba a la sagristia de l'església de St. Mary el maig del 1888, quan es produeix la fundació d'un club marcat des dels inicis pel segell del catolicisme i de les atencions caritatives i solidàries. El club és un mitjà. L'atenció als nens pobres, la finalitat. Avui el Celtic presenta un palmarès magnífic, a més de la Copa d'Europa (1967) i de la Recopa (1972). El seu estadi rep el nom de *Paradise* (Paradís) amb una capacitat que supera els 60.000 espectadors. El Celtic sempre ha honorat el germà marista Walfrid, el seu fundador. El 2005 van col·locar en honor seu una estàtua de més de 3 metres d'altura sobre un pedestal de granit, esculpida en bronze per Kate Robinson. També existeix una escultura commemorativa a la seva ciutat natal. Fins i tot el

El Celtic de Glasgow sempre ha honorat el germà marista Walfrid, el seu fundador

restaurant de la llotja de l'estadi porta el seu nom. Han compost cançons en honor seu. El seu projecte solidari continua vigent a través de la Fundació del Celtic. Walfrid va morir el 17 d'abril del 1915, als 74 anys, a Dumfries (Escòcia). L'enfrontament recent

del F.C. Barcelona amb el Celtic a la Champions, el dia 13 de setembre, ens porta a la memòria un capítol apassionant de la història del club escocès. La raó de la seva fundació s'arrela en l'amor i l'atenció als pobres.

S'està preparant una pel·lícula sobre la vida de Walfrid i el seu context històric. Andrew O'Hagan, reconegut novel·lista escocès, treballa en el guió en haver estat seleccionat pel director de la pel·lícula, Peter Mullan. L'escriptor ha afirmat: «Aquesta és una història sobre l'autoestima, és una pel·lícula austera sobre com triomfar en temps difícils per la qual cosa, en certa manera, no podia ser de més actualitat.»

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

Sor Genoveva és fidel a la seva paraula

Feia molts anys que no sabia res d'aquell amic que vaig trobar un dia a l'hospital en un estat tan lamentable que pensàvem que no se'n sortiria. Eren aquells temps en què el VIH feia estralls tot aquell que tenia la desgràcia de caure a les seves urpes. El noi havia estat a la presó, al carrer, i la seva família ja no sabia què podia fer perquè se sentien incapaços d'ajudar-lo.

Des del primer moment vam veure en aquell jove —aleshores impotent per la malaltia i per les circumstàncies que l'havien portat a aquell estat— una senzillesa i una sinceritat que mostrava tenir un cor bo i una capacitat de futur que calia treballar. Recordo un detall que em va mostrar la seva

El que és dolent no és caure en les addiccions, sinó no aixecar-se

voluntat de sortir-se'n: la malaltia l'havia portat a una immobilitat d'una part del cos. Ell havia crescut amb una guitarra a les mans i sense ella se sentia infeliç. Amb una ampolla d'Anís del Mono feia esforços per recuperar el moviment que hauria de fer per tocar les cordes d'una guitarra.

Es va anar recuperant a poc a poc i al final va venir a l'Obra Social. Era un noi encisador que ens feia riure a tothora i a tothom. Sor Genoveva, recordo, l'estimava com un fill i ell era agraït a qualsevol mostra d'amor. Va ser un dels primers amics amb dificultats que a mi també em va robar el cor. Van passar els anys i, ja recuperat i deixats de banda els problemes d'addició, va refer la vida.

I, com he dit al començament d'aquest article, l'havia perdut de vista. Una trucada telefònica i la humilitat de demanar ajuda després d'una recaiguda m'han acostat de bell nou a ell.

Hem parlat, hem evocat moltes estones viscudes del passat, m'ha fet un resum de la seva vida durant aquests anys amb la senzillesa i gràcia amb què explica les coses i ha tornat a començar un procés, donant un exemple de bonhomia. Ell ha sabut reaccionar i fer realitat allò que els diem tantes vegades: «El que és dolent no és caure-hi, sinó no aixecar-se.»

Ahir li vaig preguntar com és que se li va ocórrer pensar en mi. Em va dir que recordava moltes coses que havíem viscut aquells anys de començament de segle i que en un moment determinat li va venir al cap com si Sor Genoveva —que sabia que ja havia mort— li digués que em trobés...

Jo vaig recordar les últimes paraules que em va dir al llit de mort: «Viqui, tu continues amb els nostres, veritat?». «I tant, mentre pugui i tingui forces», li vaig respondre. I va ser aleshores quan em va dir: «Jo ho faré des del cel.»

Em vaig emocionar pensant que havia estat ella la que m'havia enviat el meu amic per començar de nou.

No cal dir que a l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, amb el mateix esperit de Sor Genoveva, l'han acollit amb amor.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Natàlia Aldana, Jaume Aymar, Pilarín Bayés, Jaume Castro, Agustí Codinach, Roberto Coll, Montserrat Esteve, Jaume Gabarró, Joan Guiteras, Justo Lacunza, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parés, Salvador Pié, Armand Puig, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Tot sortirà bé

Fa uns anys vaig beneir el matrimoni d'uns joves que havien sigut alumnes meus a l'Institut d'Ensenyament Mitjà. Un any després van tenir el primer fill. Em van dir: la nostra vida ha canviat completament, tot ha adquirit una nova perspectiva, ens sorprèn que fins i tot veiem als nostres pares amb una altra mirada, els comprenem millor. I van afegir: ens sentim més responsables però el que més vertigen ens provoca és pensar que l'educació dels nostres fills està a les nostres mans.

Quants pares han passat, o estan passant, per experiències de dolor davant el que ells anomenen el fracàs en l'educació dels fills! Es pregunten una i mil vegades: En què hem fallat com a educadors? Tan malament ho hem fet perquè els fills rebutgin tot el que els hem transmès?

Reprodueixo la vivència que una mare, muller d'un metge, va exposar en una trobada de famílies i que recull l'escriptor Piet van Breemen al seu llibre *Lo que cuenta es el Amor* (Editorial Sal Terrae 1999, pàg. 46-47):

La vida d'una mare és una aventura única. No pas-

sa un dia sense sorpreses. D'una d'aquestes «aventures» desitjaria parlar ara; és una aventura que va provocar un canvi en la meua vida i a la meua família.

Sóc mare de cinc fills, que ara tenen 21, 20, 19, 15 i 9 anys, i sóc una mare molt feliç. Però no sempre va ser així. Hi va haver un temps —no gaire llunyà— en què vaig ser molt desgraciada. Em vaig adonar que no podia seguir ajudant els meus fills en els seus problemes. No ens enteníem. Els fills es van apartar de nosaltres. La cosa va arribar a tal punt que la càrrega psíquica va afectar la meua salut. Vaig començar a tenir mals de cor i em passava les nits sense dormir. L'atmosfera de la nostra família era summament tensa.

Lavors jo resava molt. Un cop vaig pregar al Senyor: «Senyor, només tu pots ajudar-me. Digues-me què he de fer.» I vaig rebre aquesta resposta: «Torna'm els teus fills. Te'ls vaig confiar perquè els acompanyessis en el seu camí durant un temps. Però ara tornes a posar-los en les meves mans. No creus que els puc guiar millor que tu?» I

plena de dolor i d'alegria, així ho vaig fer. Un darrer l'altre, vaig tornar a Déu tots els meus fills, amb les seves debilitats i els seus defectes, amb el seu encant i el seu amor, amb les seves esperances i els seus somnis de futur.

Quin canvi s'ha produït des de llavors! Ja no tinc por del que hagi de ser dels meus fills. Encara que segueixin camins que no entengui, hi ha una cosa de la qual estic segura: estan en mans de Déu. Tot sortirà bé. Una altra cosa que ha canviat és la nostra vida familiar. Pares i fills hem iniciat una nova convivència. Ara els nostres fills, que estan estudiant, no es limiten a venir els caps de setmana perquè els rentem la roba, sinó que a més s'alegren d'estar amb nosaltres, de les converses i les experiències comunes. Per a mi és com si el Senyor m'hagués tornat a donar aquests fills. Gràcies!». Fins aquí el testimoni d'aquesta mare. No em queda sinó dir a tots i a cadascun dels pares i dels educadors cristians: els teus fills, els joves als que tractes d'educar, estan en mans de Déu, tot sortirà bé. Que Déu us beneeixi a tots!

Joan Josep Omella
Omella

Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Els àngels custodis

L'any 1966 una expedició de quatre-cents veïns del Vendrell va anar a Prada de Conflent per saludar el fill més il·lustre de la població, Pau Casals, llavors a l'exili. El geni de la música els va dir: «Espero que Déu em doni vida per tornar a la meua terra estimada per veure el campanar del Vendrell que tant estimo, amb l'Àngel de la Guarda i l'orgue que el meu pare tocava i al qual jo acompanyava quan tenia nou anys.»

Com Pau Casals, en posar-me a escriure sobre els àngels custodis en aquest diumenge en què se celebra la seva festa, he recordat l'escultura angèlica que culmina el campanar de l'església de Sant Salvador de la capital del Baix Penedès.

Els àngels estan molt presents en les nostres parròquies, en forma escultòrica i, sobretot, en retaules i pintures murals. Ho estan també en la

nostra vida? Espero que sí. Haurien d'estar-ho perquè la seva existència no és una invenció artística o literària, ni un conte per a ser explicat als nens abans de dormir.

És cert que sabem poc sobre unes criatures espirituals, precisament per no ser materials. Això ens ha de portar a ser curiosos a l'hora de parlar-ne, ja que tan dolent seria la negació com l'exageració, tan negatiu seria menysprear com intentar dissectionar, com va fer un imaginatiu clergue del segle XII, que es va posar a calcular quants eren i va arribar a la conclusió que hi havia 266.613.336 àngels bons i la meitat d'aquest nombre d'àngels dolents.

El que sabem té el seu ancoratge en la Bíblia i en la tradició de l'Església. A l'Antic Testament

són ministres que duen a terme ordres de Déu, i les cites són molt abundants, però prefereixo referir-me a les del Nou Testament, on la doctrina s'afirma amb més precisió.

Aquí es mostren com a intermediaris entre Déu i l'home, i en diversos passatges s'insinua aquesta funció. N'hi hauria prou d'esmentar l'àngel que socorre Crist a l'hort de Getsemaní, i el que lliura sant Pere de la presó; però també Jesús mateix en va deixar testimoni, com quan va dir, contemplant uns nens: «Mireu de no menysprear cap d'aquests petits, perquè us asseguro que en el cel els seus àngels veuen constantment cara a cara el meu Pare celestial» (Mt 18,10). Avui és un bon dia per fer el propòsit de tractar els àngels i donar-los gràcies per la seva protecció en les nostres vides.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XXVII de durant l'any

Lectura primera

Ha 1,2-3.2,2-4

El just viurà perquè ha cregut

Lectura de la profecia d'Habacuc:

Fins quan, Senyor, demanaré auxili i no m'escolliréu, cridaré: «Violència», i no em salvareu? Per què deixeu que vegi aquestes calamitats i contempli tantes penes? Tinc davant els ulls devastacions i violències; hi ha baralles i s'aixequen discòrdies. El Senyor em respongué: «Escriu una visió, grava-la sobre tauletes d'argila, que es puguin llegir corrents. És una visió per a un moment determinat, que aspira al seu terme, i no fallarà. Espera-la, si es retardava; segur que vindrà, no serà ajornada.» L'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut.»

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, aclamem la Roca que ens salva; presentem-nos davant seu a lloar-lo, aclamem-lo amb els nostres cants.

R. Tant de bo que avui sentíssiu la veu del Senyor: «No enduriu els vostres cors.»

Veniu, prostrem-nos i adorem-lo, agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat, ell és el nostre Déu, i nosaltres som el poble que ell pastura, el ramat que ell mateix guia. **R.**

Tant de bo que avui sentíssiu la seva veu: «No enduriu els cors com a Meribà,

com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.» **R.**

Lectura segona

2Tm 1,6-8.13-14

No t'avergonyeïxis del testimoni que donà el nostre Senyor

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu:

Estimat, et recomano que procuris revifar la flama del do de Déu que portes en virtut de la imposició de les meves mans. L'Esperit que Déu ens ha donat no és de covardia, sinó de fermesa, d'amor i de seny. Per tant, no t'avergonyeïxis ni del testimoni que donà el nostre Senyor ni de mi, que estic empresonat per ell; tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangeli, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dóna. Tingues com a norma la doctrina sana que has escoltat dels meus llavis, i viu en la fe i en l'amor de Jesucrist. El tresor que t'ha estat confiat és valuós. Guarda'l amb la força de l'Esperit Sant que viu en nosaltres.

Al·leluia

1Pe 1,25

La paraula del Senyor dura per sempre, i aquesta paraula és l'evangeli que és anunciat.

Evangeli

Lc 17,5-10

Només que tinguéssiu fe

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

Glòria Monés

En aquell temps, els apòstols digueren al Senyor: «Doneu-nos més fe.» El Senyor els contestà: «No-més que tinguéssiu una fe menuda com un gra de mostassa, si deïeu a aquesta morera: "Arrenca't de soca-rel i planta't al mar", us obeeiria.» Suposem que algú de vosaltres té un esclau llaurant o pasturant el ramat. Quan ell torna del camp, li dieu mai que entri de seguida i sigui a taula? No li dieu, més aviat, que prepari el sopar, que estigui a punt de servir-vos mentre mengeu i beveu, i que ell menjarà i beurà després? I quan l'esclau ha complert aquestes ordres, qui ho agraeix? Igualment vosaltres, quan haureu complert tot allò que Déu us mana, digueu: "Som servents sense cap mèrit: no hem fet altra cosa que complir el nostre deure".»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i biblista

El sacerdocí i el monacat tenen cap base evangèlica? Jesús no en parla

L'Antic Testament exposa una lenta evolució de la funció sacerdotal al llarg de la història. Al començament de la nostra era els grans sacerdots jueus són designats per l'autoritat política, i se'n comença a qüestionar la legitimitat. L'activitat dels levites queda limitada a l'àmbit cultural. Els doctors de la Llei són laics que imparteixen ensenyaments. Jesús, en el NT, és laic; pertany a la tribu de Judà i no a la tribu sacerdotal. El NT no atribueix mai el títol de sacerdot a Crist o als apòstols. Només la carta als Hebreus emprà aquest terme de «gran sacerdot», quan compara Jesús amb Melquisedec. De la mateixa forma que al poble jueu se l'ha anomenat «reialme sacerdotal» (Ex 19,6), als cristians se'ls anomena «comunitat sacerdotal» (1Pe 2,5), i aquesta és l'encarregada d'oferir a Déu la pròpia vida (Rm 12,1). Els responsables designats pels apòstols són «administradors dels misteris de Déu», «ministres de la nova aliança». Se'ls sol elegir entre els ancians o «preveres», mot grec que acompanya el mot llatí «sacerdot». No penséssim en la figura actual del sacerdot. Pel baptisme, tots els batejats formem part del poble (Església) que és sacerdotal.

El monacat s'inspira en els textos neotestamentaris del «seguiment de Jesús», un seguiment radical. Interpreten l'Evangeli sine glossa, com ho feia sant Francesc d'Assís o santa Teresa de Calcuta.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Si no us cenyiu com Jesús el davantal, digueu: «Som uns criats inútils»

Jesús acaba d'advertir seriosament els seus deixebles que vagin en compte, perquè qui «escandalitzi un de sol d'aquests petits, més li valdria que li lliguessin una roda de molí entorn del coll i el llancessin al mar» (Lc 17,2). Les situacions es repeteixen i continuen els escàndols. Els apòstols es consideren al·ludits i li demanen: «Dóna'ns més fe!» Però Jesús els digué: «Si tinguéssiu una fe com un gra de mostassa, diríeu a aquesta muntanya: "Passa d'aquí allí", i passaria d'un indret a l'altre, i a la morera: "Trasplanta't al mar", i us obeeiria.» El text usual no conserva la primera comparació. La «muntanya» que tenen davant per davant és Jerusalem, edificada sobre el mont Sió. Avui hi podeu posar el Vaticà o la Meca. Jesús considera que els apòstols no tenen ni un bri de fe. No els diu «Si teniu fe» (en present, condició real), com llegim en el text usual, sinó «Si tinguéssiu fe» (imperfet, condició irreal) com un gra de mostassa. D'aquí que, davant la total mancança d'adhesió al seu projecte, tot seguit els qüestionà: «Qui de vosaltres que té un criat que llaura o pastura, quan aquest torni del camp, per ventura li dirà: "De seguida, avança't i posa't a taula"? Més aviat li dirà: "Prepara'm quelcom per sopar, ceneix-te el davantal i posa't a servir-me mentre jo menjo i bec; després d'això menjaràs tu i beuràs."» Els temps han canviat i les situacions també, però continua tenint validesa la pregunta que avui adreça a tots nosaltres. Si ens comportem com a bons observants, amatents a fer el que està manat, amb una finíssima ironia Jesús ens aplicarà també el contingut de la paràbola: «Per ventura estarà agraït a aquest criat perquè ha fet el que se li havia manat? Em penso que no. Així també vosaltres, quan hàgiu fet allò que us estic dient, digueu: "Som uns criats inútils, el que hàviem de fer ho hem perfet."» Segons el text usual, en canvi, Jesús donaria per bo que qui fa el que està manat no mereix cap recompensa. És absurd.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

OCTUBRE

2. DIUMENGE

Diumenge XXVII de durant l'any, Verd. Lectures: Habacuc 1,2-3;2,2-4 / Salm 94 / 2 Timoteu 1,6-8.13-14 / Lluç 17,5-10. Lleida: **Mare de Déu de l'Acadèmia** (S), Blanc.

SANTORAL: Àngels de la Guarda; beat Berenguer de Peralta, b.; Sadurní, erm.

3. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 1,6-12 / Salm 110 / Lluç 10,25-37. O bé: **Sant Francesc de Borja** (ML), Blanc.

SANTORAL: Dionís l'Areopagita, b.

4. DIMARTS

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Gàlates 1,13-24 / Salm 138 / Lluç 10,38-42

SANTORAL: Àurea, vg.; Petroni, b.

5. DIMECRES

Tèmpores d'acció de gràcies i de petició, Verd. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1Cròniques 29,10-12 / 2 Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11

SANTORAL: Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.

6. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 3,1-5 / Salm Lluç 1,69-75 / Lluç 11,5-13. O bé: **Sant Bru** (ML), Blanc.

SANTORAL: Emili, mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

7. DIVENDRES

La Mare de Déu del Roser (MO), Blanc. Lectures: Gàlates 3,7-14 / Salm 110 / Lluç 11,15-26

SANTORAL: Julita, vg. i mr.; Sergi, mr.

8. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Gàlates 3,22-29 / Salm 104 / Lluç 11,27-28

SANTORAL: Artald de Belley, b.; Demetri, mr.; Simeó el Just, prof.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Bru

Al llarg de la història de l'Església hi ha hagut moments privilegiats de renovació espiritual, molts dels quals s'han originat dins de la vida religiosa: a començaments del segle XIII, franciscans i dominics; uns cent anys abans, el Cister; i al segle XI, l'orde de la Cartoixa, fundat per sant Bru (1030-1101).

Aquest sant, nascut a la ciutat alemanya de Colònia, va estudiar a Reims i a París, on va ser ordenat sacerdot, i on ell mateix va acabar ensenyant teologia. Crític amb la desídia i la vida massa còmoda de molts clergues, no va estalviar crítiques cap a la mundanitat instal·lada dins mateix de l'Església. Frisós de dur una vida més austera i mortificada, l'any 1084 sant Bru es va retirar en una vall remota dels Alps com a ermità juntament amb uns quants deixebles; naixia la Gran Cartoixa, que va combinar des del principi l'esperit eremític i el cenobític. L'orde incipient va rebre el favor papal i va poder obrir nous monestirs al sud d'Itàlia. Sant Bru va passar a viure en una d'aquestes comunitats, on va morir en la més gran senzillesa i envoltat dels seus germans.

Confessionaris i capelles penitencials

Amb motiu de l'Any jubilar de la Misericòrdia, s'ha potenciat el sentit del perdó i de la divina misericòrdia de què tanta necessitat tenim tots els homes. El sagrament de la penitència és un dels requisits per poder guanyar la indulgència jubilar. Una de les imatges que ens han impressionat més ha estat la de veure el papa Francesc agenollat en un confessional de la basílica de Sant Pere. Havíem vist Joan Pau II assegut al confessional escoltant les confessions però ara hem vist el Papa confessant-se. És un veritable exemple de com els darrers Papes volen potenciar aquest sagrament del perdó, darrerament massa desvalorat en la pràctica cristiana. La misericòrdia divina sempre ha sortit al trobament del pecador. Jesús va confiar el perdó dels pecats a la seva Església (Jn 20,23) i l'Església sempre ha tingut en gran estima aquest sagrament de la penitència. Les fonts litúrgiques primitives ens parlen dels ritus de la penitència pública en el si de l'Església, expressant un paral·lisme entre baptisme i penitència, nomenant-la també segon baptisme. Quan es va propagar la confessió privada al segle XI, sorgiren les «seus penitencials» o confessionaris. En el segle XV apareix un nou moble litúrgic situat en els diferents espais del temple o església, normal-

ment al fons de la nau, com indicant el camí dels fidels vers l'eucaristia. Les normes de com havien de ser aquests confessionaris eren molt estrictes amb fidelitat a la moral cristiana, fins i tot hi havia confessionaris per a homes i confessionaris per a dones, sovint amb imatges de la creu de Crist o altres escenes bíbliques que convidaven al penediment dels pecats, una veritable catequesi bíblica sobre la misericòrdia divina. Artísticament, s'arribaren a construir confessionaris monumentals, sobretot, a l'època del barroc. Encara avui, a les esglésies grans es poden veure aquests confessionaris amb una estètica exuberant. El Concili Vaticà II, en el capítol III, n. 72 de la *Sacrosanctum concilium*, demana la renovació del «ritus i fórmules de la penitència de manera que expressin més clarament la naturalesa i efecte del sagrament». L'any 1974 es publicà el nou *Ordo Penitentiae* que presentava tres formes de celebrar aquest sagrament, dues d'ordinàries: A. Un sol penitent amb confessió i absolució individual. B. Celebració comunitària amb confessió i absolució individual. La forma C és extraordinària amb absolució comunitària. És així com redescobrim la dimensió eclesial i comunitària de la penitència. Després de la publicació del Codi de

Dret Canònic (1983), moltes conferències episcopals d'arreu del món donaren normes sobre els espais penitencials a l'hora de construir una nova església, i parlaren de les capelles penitencials, com un ritu de pas vers la comunió amb Déu. De la mateixa manera que a les esglésies hi ha un baptisteri, també hi hauria d'haver la capella penitencial o de la reconciliació. El disseny d'aquestes capelles ha de servir per facilitar la confessió sacramental i el diàleg d'acompanyament espiritual. El Directori sobre la pietat popular i la litúrgia (2002) insisteix en les característiques pastorals d'aquestes capelles penitencials. Un dels fruits d'aquest any jubilar de la reconciliació ha estat que moltes esglésies i santuaris han intentat renovar confessionaris o crear capelles penitencials en un ambient propi per celebrar aquest sagrament amb les bones disposicions espirituals i psicològiques del penitent, i tenint en compte les exigències materials i tècniques: material, llum, color, insonorització, ventilació, climatització, comoditat per agenollar-se o seure, iconografia, textos i oracions pròpies del ritu, etc. Cal felicitar els responsables de les esglésies que han fet aquesta renovació i animar-ne d'altres a pensar en la possibilitat de renovar l'espai de la litúrgia penitencial a la seva església.

F. Xavier Parés Saltor
Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpares@bisbaturgell.org

700 anys de Ramon Llull

Sebastià Barrufet Rialp

Aquest any celebrem els 700 anys del naixement de Ramon Llull, que és l'escriptor en llengua catalana que ha tingut més projecció en la història d'Europa. Per això ha estat objecte de tota mena de distorsions i tergiversacions: heretge, foll, alquimista, cabalista, ermità, inculte, impostor, forjador de la llengua catalana, precursor del Renaixement... Però també cal dir que no va ser un frare, sinó un laic casat i pare almenys de dos fills, que a la seva vellesa va ingressar al tercer orde franciscà, integrat per laics.

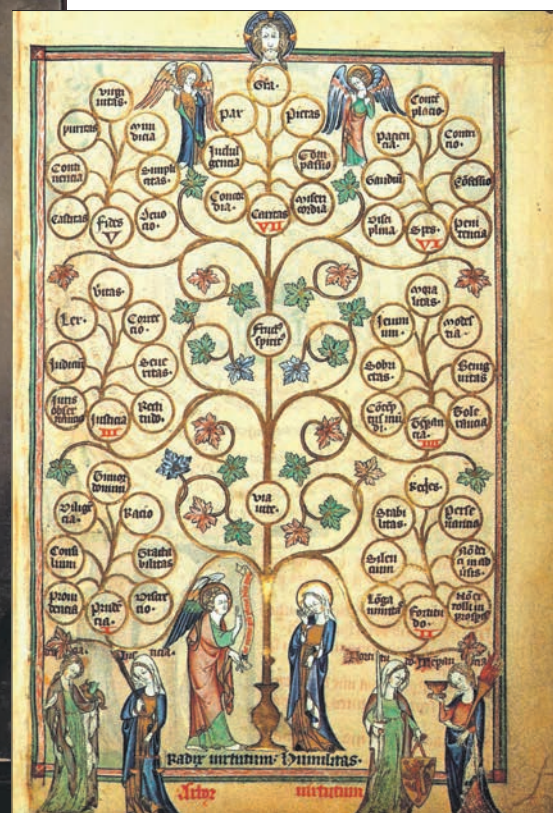
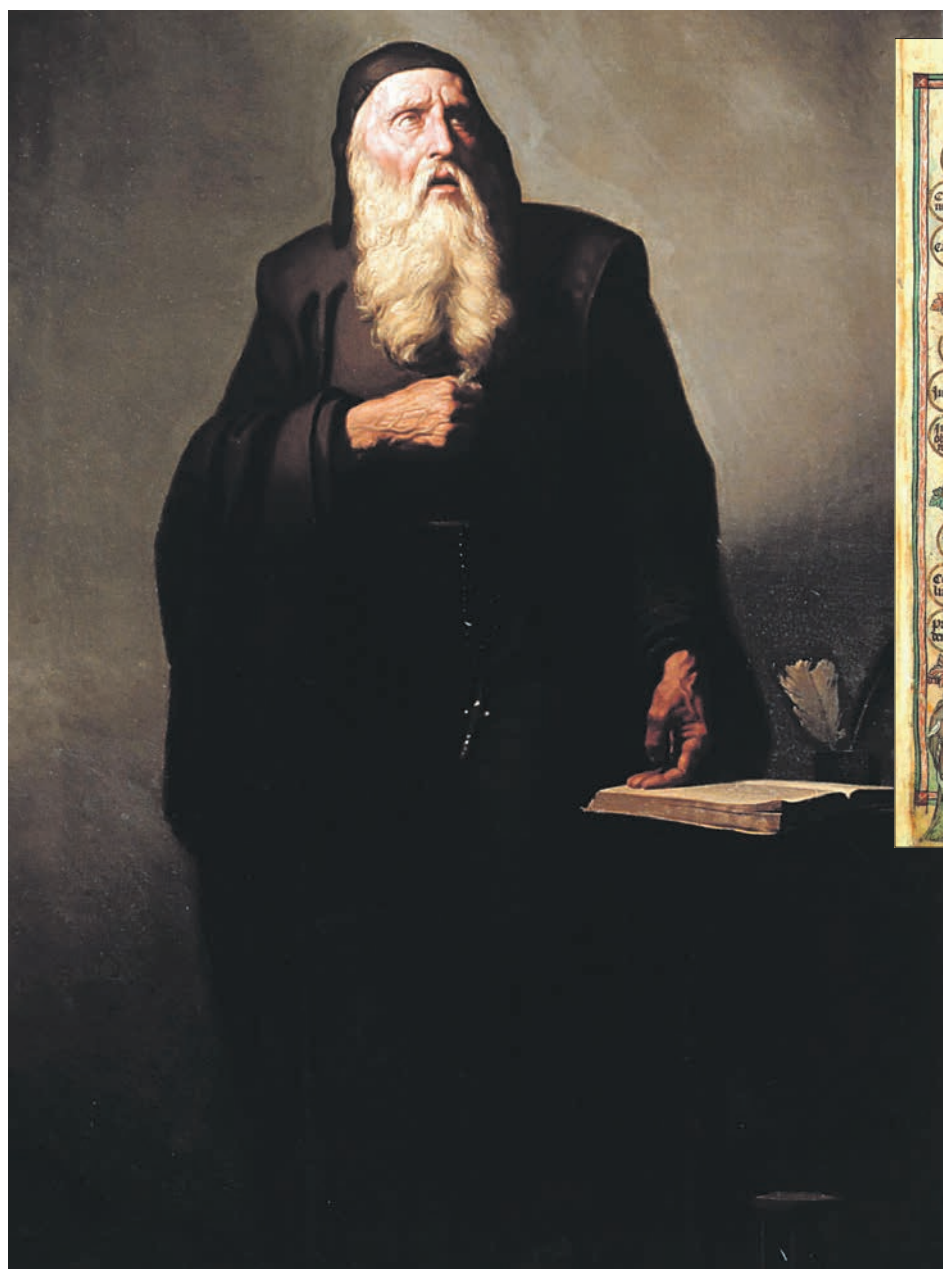
El que és cert és que era un laic amb inquietuds espirituals, i de retop inquietuds intel·lectuals, com molta de gent d'aquell temps, de condicions socials diverses. Molts laics amb aquestes inquietuds van accedir a un saber que fins llavors estava reservat als clergues, saber que s'escribia en llatí però que es va haver de traduir a les llengües vernacles per la demanda dels laics, entre ells Ramon Llull i Francesc d'Assís.

Llull mai no va seguir estudis reglats, però decidit a dedicar la vida sencera a l'extensió de la fe, experimenta la necessitat d'adquirir una formació superior desenvolupant un sistema de saber propi i autònom.

Home polifacètic

Ramon Llull (Palma, Mallorca, 1232 - Tunis, Tunísia, 1316) —a vegades llatinitzat com a *Raimundus* o *Raymundus Lullus*— va ser un escriptor, filòsof, místic, teòleg, professor i missioner mallorquí del segle XIII, conegut per la seva extensa obra escrita, redactada en català, occità, llatí i àrab. Destaca, juntament amb l'autor del *Llibre dels fets*, per la seva producció literària en llengua catalana i és considerat el primer autor a fer servir una llengua vulgar per fer arribar millor a la gent els coneixements filosòfics, teològics i místics. Dins d'aquesta voluntat divulgativa, va escriure novel·la moral i llibres de divulgació científica i tècnica.

Ramon Llull havia estat un cortesà de vida mundana fins que va realitzar una transformació religiosa quan tenia trenta anys, a partir de la qual va dedicar la seva vida al proselitisme cristià, especialment entre jueus i musulmans, i a incorporar els poders polítics i religiosos cristians en un pla missioner destinat a la conversió dels

Imatge del llibre «Arbre de la ciència».

Llull va crear un sistema filosòfic que denominà l'«Ars»

seus propòsits va dedicar gran part de la seva vida a viatjar, per tal de difondre el seu missatge i posar-lo a prova.

Sistema filosòfic

Llull va crear un sistema filosòfic que denominà l'*Ars*, que integrava en un tot coherent la religió, la filosofia, la ciència, la moral i l'ordre social, a partir d'un sistema de verificacions mecàniques comprensibles i transmissibles que havien de demostrar la superioritat del cristianisme i facilitar així la conversió dels practicants d'altres religions. La complexitat del programa lul·lià és una de les causes de la seva ingent producció escrita i de l'enciclopedisme del seu abast, atès que el seu sistema havia de ser verificable en qualsevol àmbit del

coneixement humà i havia de poder ser comunicat en graus distints de complexitat expressiva i de llengua, d'acord amb les característiques del destinatari.

D'aquesta extensa producció literària, es conserven 240 obres, d'entre les quals, literàriament, es poden destacar el *Llibre de contemplació en Déu*, el *Llibre de l'orde de cavalleria*, el *Romanç d'Evast e Blaqueria*, el *Llibre de Santa Maria*, el *Llibre de meravelles*, lo *Desconhort*, l'*Arbre de ciència*, l'*Arbre de filosofia d'amor*, el *Cant de Ramon* o el *Llibre de les bèsties*.

El llegat de Ramon Llull va ser un corrent filosòfic i religiós de partidaris denominat *lul·lisme*, que estimularen la seva exaltació fins a la llegenda. Llull també va tenir adversaris, especialment entre els dominics, que crearen un corrent antilul·lià, els quals, a més d'atacar-lo pel contingut de la seva obra, li atribuïren posicions heterodoxes a partir de textos falsament lul·lians sobre l'alquímia o la càbala. Aquesta confrontació ha distorsionat la percepció popular de la seva personalitat real i ha afectat negativament el seu procés de canonització. Actualment és, eclesiàsticament, servent de Déu, encara que popularment sigui considerat i titulat com a beat.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de

SLABBINCK

veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fancaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Poesia

Carrerons de llum opaca,
cases de parets humides
amb les esclatxes de temps,
fe de tantes matinades
d'esbatussada i de crits,
fugissers d'una taverna
tota emboirada de fum
i gent de gresca i rialla
amb el regust d'alcohol.
S'esvaeix l'estrella blanca
de carrers endormiscats.
Potser demà en niu de dia,
refilarà algun ocell.

CARME CATÀ
Barcelona

Atenent els nens

El premi Princesa d'Astúries de la Concòrdia premia aquelles persones o institucions la tasca de les quals hagi contribuït de forma exemplar a l'entesa i la convivència, en la lluita contra la injustícia, la pobresa, la malaltia, la ignorància o la defensa de la llibertat. Penso que tots aquests atributs els aplega de manera rellevant l'ONG Aldeas Infantiles. Però potser el que distingeix més bé aquesta institució és la preocupació per assegurar que cada nen pugui créixer en un ambient d'amor i respecte, essencials per a la seva autoestima. Malauradament es tracta d'una tasca cada dia més necessària, a mesura que creix la violència i el desarrelament familiar en tants països del món. També en el nostre.

JAUME CATALÁN DÍAZ
Girona

Jocs no tan inofensius

No és el primer cas, però sí el darrer que ha estat notícia; aquest cop amb una víctima mortal en ser atropellada per un conductor que jugava al *Pokemon Go* mentre conduïa. Va passar al Japó fa pocs dies. Sembla un «joc infantil», però amb conseqüències tràgiques a causa de la irresponsabilitat d'alguns adults que juguen amb el telèfon mòbil. Potser seria convenient que no es pogués tenir accés a aquests jocs sense unes condicions de responsabilitat per part de l'usuari perquè està en perill la seguretat i fins i tot la vida dels altres.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Perfeccionar l'amor

L'amor en el matrimoni sempre és un camí de descobriment. L'escassa experiència que s'adquireix durant el temps de nuviatge, més o menys llarg, pot resultar insuficient per poder afrontar els reptes d'una vida en comú. És cert que l'amor és el primer que impulsa a fer aquest pas, però cal no oblidar que si aquest amor és simple atracció física pot patir una crisi, i cal estar preparats per no oblidar «la decisió conscient i lliure de pertanyer's i d'estimar-se fins al final» (papa Francesc a *L'alegria de l'amor*).

PEPITA TABOADA JAÉN
Màlaga

Coincidències alarmants

Estic llegint el llibre *Señor del mundo*, de Robert Hugh Benson

(1871-1914), que va aconsellar el papa Francesc fa un temps. L'escriptor, un sacerdot convers que va ser fill de l'arquebisbe de Canterbury, primat de l'Església anglicana, narra sobre un temps futur en el qual es veu reflectida part de la societat actual.

L'escriptor presenta un món globalitzat, materialista, que nega Déu i posa la seva finalitat en un home. Un líder polític, que diuen que és diví i que aparenta un humanisme i una solidaritat perfectes, aconsegueix la pau en el món al qual acaba dominant. El seu gran interès és fer desaparèixer els cristians, que són el perill per a la societat. Fa servir tota mena de mecanismes, contraris a la seva pròpia filosofia pacifista: penjar, fer apostatar, matar a sang freda... Alguna cosa comuna veiem en els temps actuals.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Misteris...

En la meua infància i joventut solia resar el Rosari. Després ho vaig deixar. Em semblava monòton i avorrit. Fa poc vaig rebre un tríptic per al res del Rosari. Em deien que havia d'adquirir el compromís de resar el Rosari cada dia. És obligatori resar-lo? Per què ho he de fer? També vull preguntar: per què als episodis de la vida de Crist del Rosari se'ls anomena «misteris»?

En aquest mes d'octubre, quan la pietat tradicional dedica una atenció especial al Sant Rosari, m'ha semblat oportú, d'entre les darreres consultes que he rebut, seleccionar aquesta, sobre aquest exercici de devoció i pietat marianes. Respondrem en primer lloc la darrera pregunta. Quan parlem de «misteri» o «misteris» en el llenguatge cristià, hem de tenir en compte que no ho fem en l'accepció habitual profana. Aquí «misteri» es refereix a la manifestació i realització del projecte salvador de Déu realitzat en Jesucrist. Els episodis que contemplem al Rosari són esdeveniments de la vida, passió, mort i resurrecció de Jesucrist, esdeveniments en els quals es realitza la nostra salvació. No és un simple record de fets passats que no ens afecten. En aquesta perspectiva, el beat Pau VI ensenyava: «El Rosari considera en successió harmònica els principals esdeveniments salvífics que s'han complert en Crist.» Així, sant Joan XXIII no dubtava a anomenar el Rosari «compendi de tot l'Evangeli». Sant Joan Pau II insistia a descobrir el Rosari com a «escola de contemplació»: «El Rosari és un mitjà summament vàlid per afavorir en els fidels l'exigència de contemplació del misteri cristià... i forma part de la millor i més reconeguda tradició de la contemplació cristiana.» Com veu, són raons importants per intentar descobrir o redescobrir aquest gran tresor. També deia Pau VI sobre el Sant Rosari: «És molt raonable aquesta forma de pregària al sentit del poble de Déu, molt agradable a la Mare de Déu i molt eficaç per obtenir els dons celestials.»

Més raons? La mateixa Mare de Déu, a Lourdes i Fàtima, ha expressat la seva gran estimació per aquesta pregària. Amb tot, com molt bé deia Pau VI, no és obligatori: cal resar moguts per la seva bellesa singular. Avorrit? Monòton? No és problema del Rosari, sinó de la nostra actitud i disposició en la pregària. Comenci resant un misteri cada dia, contemplant la vida de Crist amb Maria i veurà com a poc a poc s'hi enganxa. Si pot ser en la comunitat o la família. I ofereixi-ho sobretot, com ens demanava Joan Pau II, per la pau i per la família. Continuen essent intencions molt necessàries i urgents.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

2.000 llars en situació de pobresa estalviaran energia amb el suport de la Diputació de Barcelona

LA DIPUTACIÓ POSA EN MARXA UN PROGRAMA D'AUDITORIES ENERGETIQUES I INTERVENCIONS A HABITATGES

iStock / Imagegami

La Diputació de Barcelona ha engegat un programa d'intervenció a habitatges en situació de pobresa energètica que parteix d'auditories energètiques encaminades a obtenir un estalvi en aquestes llars.

La diputada de Benestar Social de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació, Maite Fandos, destaca: «**Hem engegat un conjunt d'accions per donar suport als municipis en l'àmbit de la prevenció i l'atenció a la pobresa energètica que inclouen el suport econòmic, la capacitat dels i les professionals de serveis socials i la intervenció en llars vulnerables per millorar l'eficiència energètica. L'empoderament de la ciutadania i la informació per reforçar el treball dels tècnics municipals són la base del projecte.**»

Al llarg del 2016 i 2017 s'intervindrà en 2.000 habitatges de 200 municipis per aconseguir un estalvi valorat en 600.000 euros, amb una reducció d'emissions de CO₂ de 315 tones anuals; un estalvi energètic equivalent al consum anual de gairebé 100 llars.

A més de les auditories energètiques per monitoritzar el consum,

el programa inclou instal·lació gratuïta d'elements de baix cost —com bombetes de baix consum, temporitzadors, regletes amb interruptor o virets per les finestres—, formació per a les persones beneficiàries, consells per a l'estalvi i tràmits amb les companyies subministradores per sol·licitar el bo social o optimitzar les condicions de contractació, com ara baixant la potència contractada o sol·licitant una discriminació horària.

La Diputació de Barcelona ha destinat, també, 15 milions d'euros addicionals als municipis i consells comarcals per combatre la pobresa energètica i cobrir necessitats socials bàsiques a través de les ajudes d'urgència social.

D'altra banda, en conveni amb el Departament de Benestar Social i Família i l'Institut Català d'Energia de la Generalitat de Catalunya, s'organitzen tallers formatius per orientar els professionals dels serveis socials bàsics sobre com abordar la pobresa energètica. Durant el 2016 s'estan fent 10 tallers amb la participació de 300 professionals.

Paral·lelament, la Diputació ha elaborat un estudi sobre la situa-

Estalvi de 300€ anuals per llar

Per posar en marxa aquest programa, la Diputació ha dut a terme dues proves pilot, ja finalitzades, al Consell Comarcal d'Osona i a Vilanova i la Geltrú, on s'ha intervingut en 39 habitatges, tots ells en situació de pobresa econòmica, un 54% dels quals amb menors, un 21% amb persones amb discapacitat i un 12% amb gent gran. S'han instal·lat 422 elements d'eficiència energètica de baix cost (la majoria bombetes de baix consum). També s'han tramitat 24 bons socials, i s'ha constatat que gairebé un 80% de les llars que tenen dret a bo social no el tenen tramitat, en molts casos per desconeixement. En 20 domicilis s'ha tramitat un canvi de companyia o de tarifa; en 14 llars s'ha baixat la potència contractada i en 24 s'ha tramitat una discriminació horària. 38 persones han participat, a més, en un curs de formació sobre eficiència energètica. A partir d'aquestes experiències, s'ha constatat que gràcies a la intervenció s'aconsegueix **un estalvi de consum energètic de 301€ i de 620,5 kwh de mitjana anual per llar.**

ció de la pobresa energètica a la demarcació de Barcelona que s'ha publicat i presentat al setembre, com també una guia per als tècnics municipals de suport a la gestió energètica i, per tant, al seu treball diari.

A més, la Diputació de Barcelona col·labora en l'organització del I Congrés Català de Pobresa Energètica (www.congrespobresaenergetica.cat), al costat de la Taula del Tercer Sector Social, Ecoserveis, i els ajuntaments de Barcelona, Badalona i Sabadell. El Congrés es farà a Fira Sabadell els dies 3 i 4 de novembre, i oferirà diverses activitats de debat i reflexió paral·leles entorn dels reptes i dilemes en la lluita contra la pobresa energètica.

Segons la diputada Maite Fandos, «**la Diputació de Barcelona participa en l'organització del I Congrés Català de Pobresa Energètica perquè aquesta és una de les emergències socials que més afecten als municipis, a la qual cal donar una resposta coordinada i efectiva.**»

Més informació: www.diba.cat/web/benestar/auditories

«Hem pogut dignificar el concepte d'addicció»

Francesc Perendreu és el president d'ACENCAS

Miquel Àngel Codina

Francesc Perendreu treballa d'educador i de monitor de toxicomanies a l'Hospital de Sant Pau de Barcelona. Fa vint-i-cinc anys va crear l'Associació Centre Català d'Addiccions Socials (ACENCAS), una entitat sense ànim de lucre que treballa per lluitar contra les addiccions socials, no tòxiques. Per exemple, l'addicció al joc, a les compres, al sexe, a les noves tecnologies...

Com va néixer ACENCAS?

L'entitat neix arran de la meua pròpia experiència com a ludòpata. He estat ludòpata en actiu, de màquines escurabutxaques i de bingos, durant nou anys. Quan aconseguixo sortir-ne amb ajut d'un tractament, em proposo saber exactament què m'havia passat. I és llavors quan em plantejo la idea de poder d'ajudar les persones que es troben en la mateixa situació que jo havia passat. Cap a l'any 1988 vaig fundar la primera associació de ludòpates a Catalunya, que tenia la seu a la parròquia del Clot, amb el suport de Mn. Ferran Bueno. Aquesta va ser la gènesi d'ACENCAS. De mica en mica ens vam adonar que venia gent amb altres addiccions i és quan, l'11 d'octubre del 1991, va néixer ACENCAS a Barcelona.

Quins són els objectius fonamentals?

Són dos: oferir tractament a persones afectades per problemes d'addicció, en què no hi intervenen substàncies tòxiques, i fer campanyes de prevenció i de sensibilització a la població sobre aquesta problemàtica i les seves conseqüències personals, familiars, socials i laborals. Anualment, el mes de febrer, organitzem un congrés a la sala d'actes del Museu Marítim de Barcelona, on debatim sobre polítiques de joc responsable, etc. Ara per ara és el congrés més important a Europa sobre aquesta qüestió. També hem aconseguit que tots els partits polítics aprovessin una moció que insta el Govern a crear una taula tècnica de treball per a l'estudi de les addiccions socials, i això ens ha permès d'entrar a les escoles.

En aquests vint-i-cinc anys de vida de l'entitat, quin balanç en faria?

Unes 4.000 famílies han contactat amb nosaltres, la majoria pel que fa a la temàtica de la ludopatia, però també altres addiccions socials i de conducta, com ara les compres, el sexe, les noves tecnologies... Crec que hem contribuït a donar a l'opinió pública una visió correcta i fidel del que és el món de l'addicció. Hem pogut dignificar el concepte d'addicció. Ha estat un camí llarg, molt llarg, i també dur i complex, però ha valgut la pena.

Anualment, quantes persones es posen en contacte amb vosaltres i quantes finalment reben tractament?

Unes 150 persones acudeixen cada any a la nostra associació per tal de

demanar informació, i d'aquestes unes 120 fan el tractament. A la persona se li fa una primera entrevista, on s'esbrina si és plenament conscient que té una malaltia. Aquest és un pas essencial. A partir d'aquí, la persona entra en un grup de teràpia, on es treballa sobretot l'autoestima. Un addicte és una persona, home o dona, que té l'autoestima molt baixa. Cada setmana el nostre equip d'educadors treballa amb ells la prevenció de recaigudes. De mitjana, les persones acostumen a fer teràpia durant un any. Posteriorment, un cop rehabilitats, els fem un seguiment durant els tres anys següents. Dins de tots nosaltres tenim com una mena de «poder superior». Als nostres pacients els diem: «Si has de buscar alguna cosa, no la busquis a fora, busca-la dins teu.» Si vols, realment

pots. Recordo que la meua psicòloga em va preguntar: «Tu vols deixar de jugar?» «Sí», li vaig contestar. «Doncs no juguis», va ser la seva resposta. És així de fàcil... i de difícil alhora.

L'addicció a les noves tecnologies (mòbils, videojocs...) ha esdevingut un greu problema, sobretot entre els menors de 18 anys.

Sí. Som a l'època més comunicada de la història de la humanitat, però també és la més solitària. És una gran paradoxa. Ara a ACENCAS tenim una desena d'infants i adolescents en tractament per l'addicció a les noves tecnologies. Molts d'ells ens fan sovint una pregunta que ens esgarrija: «Llegir? Per què? Si no serveix de res.» Pares i fills tenen un problema enorme de comunicació i d'educació. Gran part dels pares desconeixen la

vida dels seus fills adolescents: amb qui xategen, en quines pàgines web entren, si han patit *mobbing* a la xarxa, si han compartit informacions que en algun moment els poden perjudicar, etc. Els pares haurien de tenir les contrasenyes dels mòbils dels seus fills per poder-hi entrar. A l'adolescència, els nois i les noies es creuen que ho saben tot, que són poderosos, que són invulnerables, i corren uns riscos absolutament innecessaris. Per tant, la missió dels pares és ajudar els fills en aquest sentit. Així mateix, molts pares no s'impliquen en la formació dels fills (per què no poden, o bé per què no en saben) i deleguen l'educació en una pantalla (televisió, ordinador, mòbil, *play...*). És el que anomenem «l'educador pantalla».

Un addicte és una persona, home o dona, que té l'autoestima molt baixa

El tractament amb infants i adolescents és especial?

Sí. És un tractament substancialment diferent del que reben els adults. És molt individualitzat. Intentem que confiïn en nosaltres. Partim de la base que no tenen comunicació —per la raó que sigui— a casa seva; si no, no serien addictes. Necessiten algú que els escolti, que els orienti, que sigui un referent per a ells. Pares i mestres han perdut la seva autoritat educadora. Per la seva banda, voldríem que a les escoles hi hagués una assignatura on es parlés de seguretat civil, de conductes addictives, de violència de gènere, etc. No oblidem que estem parlant del creixement i de la salut dels nostres fills.

Com conscienciar la ciutadania que l'addicció és una malaltia i no un vici?

A través de campanyes de prevenció i educació. Jo porto vint-i-cinc anys repetint una frase: «Al nostre país, la prevenció la feu els periodistes, els mitjans de comunicació.» Necessitem que les administracions públiques assumeixin aquesta funció. Des de la nostra associació parlem amb les AMPAS i amb altres entitats, com ara l'Associació de Mestres de l'Escola Rosa Sensat, la Fundació Pere Tarrés... Hem elaborat un programa de prevenció i el regalem a les escoles.

ACENCAS

C/ Sicília, 253, entresòl 3a
08025 Barcelona
Tel. 931 151 883
www.acencas.es

Ciència al servei de la vida

La Naprotecnologia estudia les causes de la infertilitat i cerca solucions

Rosa María Jané Chueca

Acaba d'aterrar a Espanya, amb prou feines fa dos anys... però als Estats Units, on va néixer, compta amb més de tres dècades de resultats positius. Estem parlant de la Naprotecnologia (Tecnologia de la Procreació Natural), una tècnica que va néixer dins de l'Institut Pau VI de la Universitat de Creighton desenvolupada pel doctor Thomas W. Hilgers.

A Espanya, un matrimoni de Barcelona implicat en la Pastoral Familiar, Venancio Carrión i Jordina Fabrés, són promotors de la NaPro. Com explica Venancio a *Catalunya Cristiana*, «podem resumir l'essència d'aquesta tècnica en quatre principis: estudia la infertilitat en el matrimoni; és respectuosa amb la naturalesa de l'acte conjugal i amb el cicle femení; aplica tractaments específics i preveu la cura integral de la salut, especialment la procreativa».

La Naprotecnologia és ciència i tècnica. Investiga les causes de la infertilitat de la parella i ajuda en la salut reproductiva. Gràcies al mètode natural Creighton es fa un seguiment i tractament del cicle menstrual de la dona per detectar-ne els signes de la fertilitat. La NaPro utilitza els biomarcadors del mètode Creighton per reconèixer la salut i les malalties.

Jordina Fabrés ens comenta que «aquesta tecnologia és un camí en què cal tenir molta paciència i confiar molt en el mètode, perquè pot trobar la causa de la infertilitat. Però amb aquest mètode tampoc no es pot assegurar al 100% que la dona es quedi embarassada, si bé hi ha moltes possibilitats de trobar la causa de la infertilitat. I això tranquil·litza molt els matrimonis perquè quedar-te embarassada o no depèn de Déu...».

El seu marit subratlla que «la NaPro és, sobretot, una tècnica mèdica perquè busca una causa i mira de trobar-hi una solució, cosa que no passa amb la fecundació *in vitro* (FIV), que no busca un motiu, sinó que d'acord amb unes probabilitats d'edat, de qualitat de l'esperma o de l'òvul es va provant... però no busca la causa de la infertilitat. La NaPro canvia la mentalitat perquè pensa en el bé dels esposos. No et promet que tindràs un fill, sinó que respecta l'amor que s'expressa en l'acte conjugal. El que fa aquesta tècnica és que quan arribis a l'acte conjugal tot el teu organisme estigui saludable. I si està saludable, la fertilitat en principi també ho estarà».

Respecte per l'acte conjugal

«El bonic de la Naprotecnologia és que és totalment respectuosa amb l'acte conjugal, amb la intimitat dels esposos», comenta Venancio, «com a mínim aconseguir millorar la salut i saber les causes de la infertilitat. No és un tractament invasiu ni agressiu».

Les diferències de la NaPro amb

Jordina i Venancio són promotors de la NaPro.

la FIV són evidents. «Acudint a la *in vitro*», apunta Venancio, «ens carreguem l'essència del matrimoni, que és l'encontre íntim dels esposos oberts a la vida. Aquest encontre és un acte humà i personal. El principal problema de la FIV és aquest, a més de la qüestió dels embrions congelats o rebutjats... si trenquem l'acte conjugal en la seva essència, no respectem l'entrega mútua i lliure dels esposos. La FIV és un negoci i la NaPro, no». I afegeix Jordina: «Amb la NaPro no es fa res fora del cos, tot és natural. La concepció es fa dins de l'acte conjugal. És un mètode que cuida la relació, que cuida la parella i que fins i tot pot sortir més econòmic que la FIV. La novetat és que aquesta tècnica respecta l'acte conjugal en tot moment.» Segons Jordina, «la FIV juga molt amb el sentiment de les persones i és fàcil arribar-hi perquè la desesperació de no tenir fills és gran. Et cases per estimar sempre la parella. Si vénen els fills és un regal de Déu. Si es veu

així, segurament no es recorrerà a la FIV, però és molt dur i entenem que hi hagi gent que caigui en aquesta temptació».

«Com a fills», diu Venancio, «ens agrada saber que hem nascut de l'amor d'uns pares oberts a la vida i, en certa manera, d'un misteri. Els fills són un bé en ells mateixos, no són el producte d'un disseny de procreació». Per a Jordina, «no es poden tenir fills a qualsevol preu, estem en un món molt mercantilista, un fill no pot néixer de qualsevol manera. Els fills són un do».

La Naprotecnologia és força desconeguda al nostre país. Actualment hi ha tres doctors que exerceixen a Espanya: Getafe, Pamplona i Saragossa, i també una doctora a Gibraltar.

Jordina Fabrés indica que «és cert que és un mètode natural, però és alguna cosa més, va un pas més enllà». Aquesta opció és una alternativa totalment acceptable per als catòlics, si bé Jordina considera que no únicament per als creients és una tècnica recomanable: «És per a tothom perquè segurament preferiràs tenir una relació normal amb el teu marit o la teva dona, que haver d'anar a un laboratori a fer una cosa antinatural.»

Aquest matrimoni conclou que cal formar més metges en NaPro i més monitors en Creighton, «si bé ja s'han començat a fer passes», assegura Jordina. «El handicap», considera, «és que per ser monitora has de saber molt d'anglès perquè la formació i els exàmens són en anglès. Hi ha molta gent que voldria ser monitora, però l'idioma és una barrera».

Els metges catòlics estan rebent amb molt interès la Naprotecnologia, entre els no catòlics podríem dir que regna l'escepticisme i la incredulitat... però cada vegada «els metges hi estaran més atents per l'evidència dels casos», assegura Venancio.

Testimoni vivent

Venancio i Jordina són un «testimoni vivent» que la NaPro funciona. Es van casar el 2009 i «mai no ens hauríem imaginat que no vindrien fills», confessa Jordina, «és un problema que vius molt sol perquè és difícil que els altres et puguin entendre». Venancio ho corrobora: «Penses que et cases i que tindràs fills. És un cop dur quan no arriben...»

Passaven els anys i els metges els deien que tot estava bé, que no hi havia cap problema. Però el fill es resistia a venir. Davant la realitat, la parella va començar a plantejar-se l'adopció, «encara que sempre esperànçats que s'hi podia fer alguna cosa més», reconeix Jordina.

El 2011, gràcies al màster en Pastoral Familiar de l'Institut Joan Pau II es van assabentar de l'existència de la Naprotecnologia als Estats Units, on funcionava molt bé. Però encara no havia arribat a Espanya. El 2013-2014 van moure el tema de l'adopció, es van formar, els van donar la idone-

VENANCIO CARRIÓN

«La NaPro canvia la mentalitat perquè pensa en el bé dels esposos»

«Els fills són un bé en ells mateixos, no són el producte d'un disseny de procreació»

La Naprotecnologia és d'1,5 a 3 vegades més eficaç que la fecundació «in vitro».

Efectivitat

Dades referides a l'efectivitat de la Naprotecnologia, registrada als Estats Units:

- 1,5 a 3 vegades més eficaç que la fecundació *in vitro*.
- 79% d'efectivitat en la prevenció d'avortaments involuntaris repetitius.
- 95% d'efectivitat en el tractament de la síndrome premenstrual.
- 95% d'efectivitat en el tractament de depressió postpart.
- Redueix la taxa de naixements prematurs en un 50%.
- Redueix la taxa d'histerectomia (extirpació de l'úter parcial o totalment) en un 75%.
- Amb una menor taxa d'embaràs múltiple de 3,2% inferior a la FIV i altres tècniques de reproducció assistida.

itat de germans... però es van anar tancant els països i van considerar que potser no era el camí que Déu els marcava. El 2014 Jordina va tornar a investigar sobre la NaPro i la doctora de Gibraltar li va passar el contacte de la Dra. M. Victoria Mena. Van contactar amb ella i es va obrir l'esperança amb majúscules.

Gràcies a aquesta nova tècnica, a Jordina se li va detectar que l'hormona de la progesterona no arribava al nivell mínim: «En 6 anys i mig mai no m'ho havien detectat! Jo tenia un problema d'implantació, no de fecundació. Només donant-me la medicació de la progesterona quan tocava del cicle, que és per al que serveix el mètode Creighton, ja podia quedar-me embarassada. Almenys per part meva, però faltava el meu marit...» Després de 10 mesos de començar amb la doctora, les analítiques de Jordina per primera vegada eren perfectes i normals. Per la seva part, a Venancio li van trobar que era celíac «i la celiaquia pot ser un motiu per a la infertilitat. Amb una dieta sense gluten més vitamines tot va millorar i el meu seminograma per primera vegada era com havia de ser».

Així de «fàcil» es van resoldre els problemes d'infertilitat. I finalment, després de set anys de matrimoni, Déu els ha beneït amb un fill: Marc, que està previst que neixi a finals de novembre.

En els deu mesos que han seguit el tractament només han necessitat desplaçar-se dues vegades a Saragossa. Amb constància, això sí, i paciència, el fill tan desitjat ha arribat i de manera natural.

Promotors de la NaPro

Abans de quedar-se embarassats, Jordina i Venancio ja eren uns grans defensors de la Naprotecnologia. «No sabíem si podíem tenir fills, però

JORDINA FABRÉS
«La novetat és que aquesta tècnica respecta l'acte conjugal en tot moment»

«Veure que neix l'esperança en matrimonis que l'han perduda és molt gran»

sabíem que el mètode era eficaç», indica Jordina, «en haver-nos quedat embarassats en som un testimoni eloqüent. Si el problema té solució, la NaPro la trobarà i si no en té t'ho diran, i això dóna molta tranquil·litat. Però l'esperança no es pot perdre, nosaltres en som una mostra: 6 anys i mig d'espera...».

Gràcies a la seva experiència, aquest matrimoni pot ajudar altres parelles. No obstant això, deixen molt clar que «la fecunditat no únicament és tenir fills, perquè no tothom pot tenir aquesta gràcia. Un matrimoni sense fills pot ser fecund i és una família. I això hi ha gent que no ho té clar, i et pots sentir rebutjat. En el nostre cas, la nostra fecunditat és poder ajudar els altres. Ens sentim molt plens amb aquesta missió: que tothom conegui aquesta tècnica, que hi hagi metges que s'animin a formar-se en NaPro i que hi hagi centres on es faci NaPro».

Venancio aclareix que «la Naprotecnologia s'ofereix a matrimonis, no a dones solteres. El fill és un regal de

Déu dins d'un acte conjugal d'amor obert a la vida». «Volem ajudar els matrimonis que coneguin la NaPro, sense jutjar el que hagin pogut fer abans», assegura Jordina.

Venancio està convençut que «el nostre camí, des de fa anys, és ajudar els matrimonis. Portem quatre o cinc anys impartint cursos per a nuvis, en què ja donem alguna pinzellada de la Naprotecnologia, estem implicats en la Pastoral Familiar, assessorem molts matrimonis que poden estar passant el que nosaltres hem viscut. Això és la fecunditat».

Per això, des d'agost han creat una web (www.naprotec.es) juntament amb la Dra. Mena, en què donen a conèixer la NaPro i expliquen el seu testimoni. «Ens agrada el contacte personal», explica Jordina, «estem a disposició dels matrimonis. És molt importat que les parelles se sentin acompanyades, això els dóna molta seguretat i confiança». «Entenem el que viuen aquests matrimonis: dub-

tes, pors, angoixes, dolor, desesperança...», assegura Venancio.

Segons aquest promotor de la NaPro, «el matrimoni no és fecund pel fet de tenir fills, sinó per l'amor entre els esposos. La fecunditat, que ve de Déu, passa per la relació entre els esposos». I apunta Jordina: «No és que ara siguem fecunds perquè tindrem el Marc, que és la prova evident que la NaPro funciona. La fecunditat ens l'ha donat Déu coneixent la NaPro i donant-la a conèixer podent ajudar altres matrimonis. Veure que neix l'esperança en matrimonis que l'havien perduda és molt gran.»

MÉS INFORMACIÓ

M. Victoria Mena Gutiérrez
C/ Juan Pablo Bonet 7, 3r B
50006 Saragossa
Tel. 976 378 465
www.naprotec.es

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Actualitats científiques

La nau «OSIRIS-REx» ja vola cap a l'asteroide Bunn

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

A la matinada del divendres dia 9 de setembre passat s'enlairava sense cap entrebanc, propulsada per un coet *Atlas V*, des del cap Canaveral, la nau espacial americana *OSIRIS-REx* amb una missió molt delicada, l'estudi de l'asteroide Benu, col·locant-se al seu entorn i prenent mostres del material que el compon per portar-ne a la Terra. A la *Investigación y Ciencia* de setembre últim Dante S. Lauretta, tècnic i professor de ciències planetàries a la Universitat d'Arizona, ens explica en un llarg article la història i la missió d'aquest artefacte. Resumirem el que hi diu:

Serà una missió llarga. El seu retorn es preveu per a finals del 2023. No arribarà a les envistes de Bunn fins a l'agost del 2018 i es posarà a orbitar al voltant seu més de tres anys, durant els quals elaborarà un mapa de la seva superfície, en recollirà una mostra d'uns 60 grams i finalment tornarà al nostre planeta després d'un periple d'uns 7 anys en total, per donar lloc a l'estudi del material recollit.

Per què s'ha escollit l'asteroide Bunn per a un estudi d'aquest tipus? És que es tracta d'un objecte molt singular. Descobert el 1999 es veié

Recreació artística de la nau «OSIRIS-REx» i l'asteroide Bunn (NASA).

que era l'asteroide més perillós per a nosaltres. Té un diàmetre d'uns 500 metres i una òrbita molt excèntrica que arriba fins a encreuar-se amb la de la Terra. Se li posà el nom de Bunn, pres de la mitologia egípcia: déu de la creació. L'excentricitat de la seva òrbita s'altera per la gravetat dels cossos propers i fa que cada any passi més a prop de nosaltres. Els càlculs

donen que a l'any 2135 ja passarà a una distància inferior a la de la Lluna i que cap a finals del segle XXII, si no hi ha res que el desviï, xocarà amb la Terra. En cas de fer-ho, l'energia de xoc seria més gran que la suma de la de tot l'arsenal nuclear que té encara Estats Units. Com que falten molts anys per a això hom creu que la humanitat ja haurà trobat la ma-

nera de desviar-lo i evitar-ne la precipitació sobre la Terra, fent-li variar l'òrbita.

I per què hi ha interès a obtenir mostres dels components d'aquest asteroide? Perquè és dels cabonacis, és a dir, conté matèria orgànica (compostos de carboni), com ho mostra el color que presenta, molt negrós per no dir negre. I «les mostres que ens arribin (diu Lauretta en l'article) documentaran un enorme període de temps des d'abans que existís el sistema solar fins ara. Els minerals més antics seran microscòpics granets "presolars" formats en els vents estel·lars que manaven d'estrelles moribundes i acabaren per incorporar-se al sistema solar i els més joves alterats per impactes de meteorits...» I analitzar tot això és de gran interès per als científics.

Em direu: i d'on ve el nom tan estrany d'*OSIRIS-REx* d'aquesta nau? Simplement: és l'acròstic anglès d'«Explorador de Regolita-Orígens, Interpretació Espectral, Identificació de Recursos i Seguretat». La seva construcció es començà a planejar el 2004 i ha portat 12 anys de treball meticulós. Ja que ha costat tant portar-lo a cap, desitgem que no sigui en va i l'èxit l'acompanyi.

Gent de casa

Fidel Fita i Colomer, autoritat en epigrafia

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

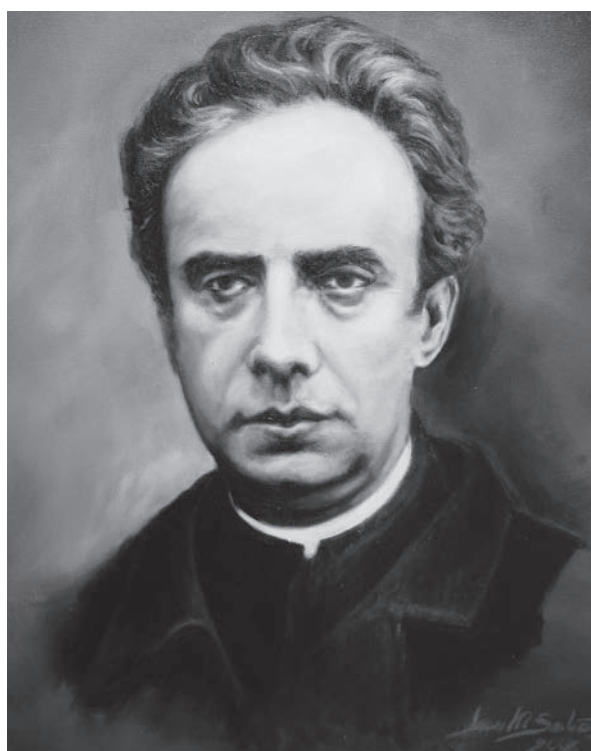

La figura de Fidel Fita i Colomer és una de les més apassionants de la ciència catalana de la segona meitat del segle XIX i primers anys del segle XX per la seva capacitat i obra immensa.

Nascut a Arenys de Mar el darrer dia de l'any 1835, era el petit de vuit germans d'una família benestant. Va ingressar el 1844 al Seminari i sis anys més tard entrava a la Companyia de Jesús. Va marxar a França per estudiar, en uns moments en què la Companyia tenia prohibida la seva activitat a Espanya.

A Loiola fou professor d'humanitats i grec. De nou a l'exili francès, retornaria el 1856 a Carrión de los Condes, on ensenyà llatí, francès, grec, anglès, llengües orientals i sagrada escriptura. Va passar el 1860 a Lleó, on va completar la seva formació teològica. Allà agafà seriosament la seva gran passió per l'arqueologia, la història i l'epigrafia amb el seu alumne i amic Francesc Butinyà, el jesuïta que a més de fundador de les Filles i les Serventes de Sant Josep, estaria vinculat al descobriment de la Mandíbula de Banyoles.

Un nou exili, el 1868, l'aprofità per estudiar l'empremta dels templers i el portaria, de retorn,

al Seminari del Col·lell i al monestir de Sant Esteve de Banyoles. Aquí va fer molts treballs epigràfics sobre Girona, també en hebreu, interessant-se per la llengua ibèrica, les arrels basques celtibèriques, fins que el 1877 seria escollit numerari de l'Acadèmia d'Història. Va traslladar-se a Madrid, on continuaria la seva carrera.

Col·laborà amb els lingüistes més eminents del moment en l'elaboració dels seus corpus d'inscripcions llatines o cristianes. Fou una eminència en els àmbits de la paleografia i la diplomàtica, també en la història eclesiàstica i medieval.

A la mort de Marcelino Menéndez y Pelayo el 1912, el pare Fita va ser escollit director de la Reial Acadèmia de la Història. A partir de llavors va rebre les més altes distincions acadèmiques, no només espanyoles, sinó internacionals. Va ser la màxima autoritat mundial en epigrafia.

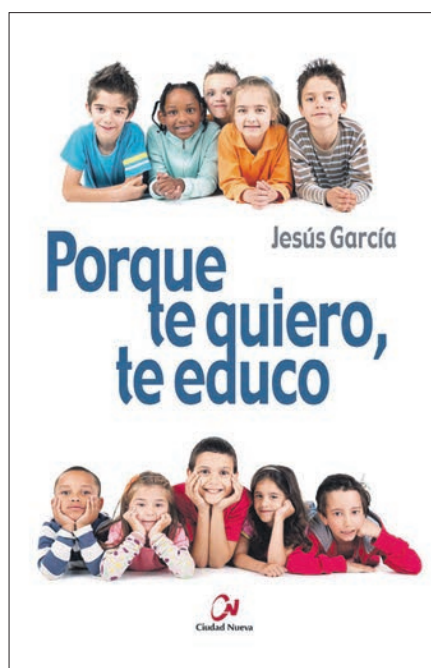
Deixant publicats mig centenar de llibres i un miler d'articles científics, va morir a Madrid el 13 de gener del 1918, quan acabava de complir 82 anys.

AMEDEO CENCINI
Llamados a la belleza
Paulinas, 2016, 88 pàg.

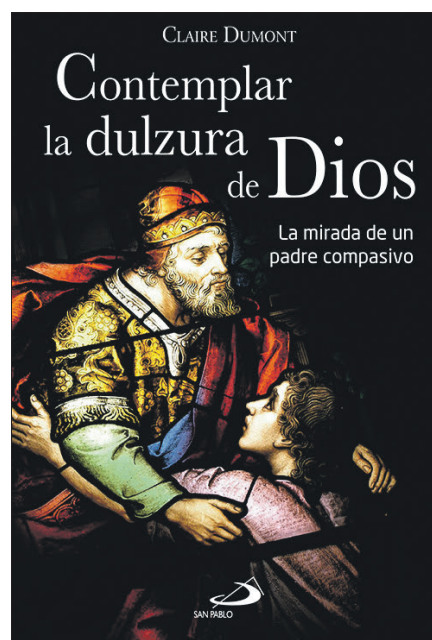
Si tot creient se sentís cridat a escampar la bellesa al seu voltant, en la vida de cada dia i en qualsevol relació, en les seves paraules i gestos, en el treball i en el descans... aquest món seria més bonic i també l'Església. El llibre analitza el significat de la bellesa, entesa com a camí, *via pulchritudinis*, que condueix o hauria de conduir en una determinada direcció.

JESÚS GARCÍA
Porque te quiero, te educo
Ciudad Nueva, 2016, 294 pàg.

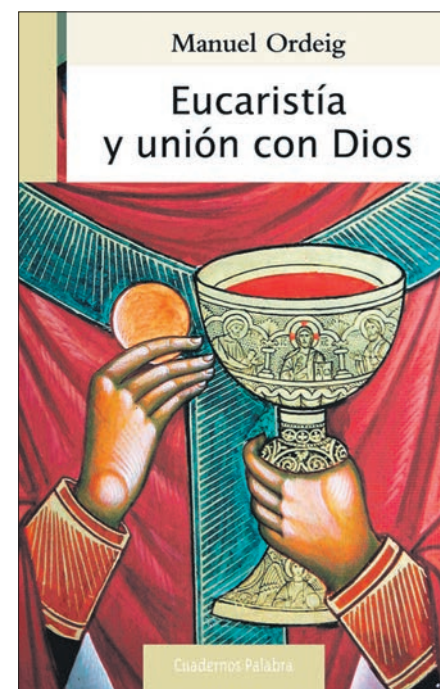
L'educació posseeix en ella mateixa una força tan gran que ens porta a afrontar desafiaments enormes carregats d'esperança i optimisme. Més que un manual, l'autor ens proposa una reflexió en veu alta perquè sapiguem obrir-nos camí en l'educació i obrir-li camí en nosaltres. I així, des del present, aconseguim trobar noves finalitats i, si és possible, estratègies noves.

CLAIRE DUMONT
Contemplar la dulzura de Dios
San Pablo, 2015, 404 pàg

Aquest volum ofereix una sèrie de meditacions sobre la dolcesa de Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, escrites per aprofundir en els dons meravellosos que la saviesa eterna vessa sobre els homes i que aporten la llibertat, la fraternitat, la pau i l'alegria a la vida quotidiana. L'autora proposa l'obertura vers la tendresa, la misericòrdia, la compassió i la bondat de Déu.

MANUEL ORDEIG
Eucaristía y unión con Dios
Palabra, 2016, 192 pàg.

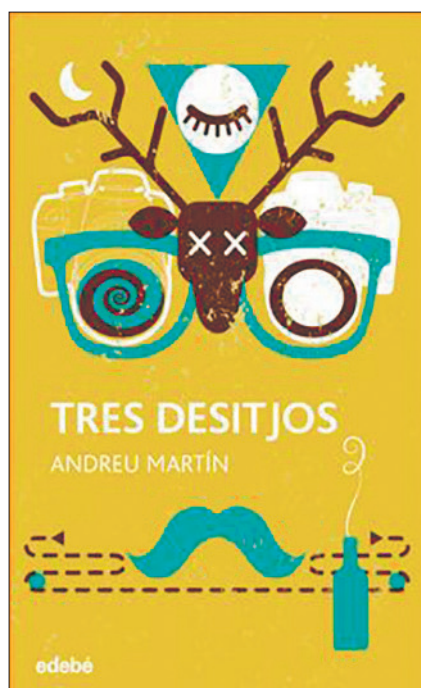
L'Eucaristia es pot veure com un ascensor capaç d'eleva-nos fins a la contemplació de Déu i d'ampliar els horitzons de la nostra vida espiritual. Aquesta elevació a les alçades divines concedeix forces per servir millor l'Església. El llibre il·lustra com aconseguir que la participació eucarística sigui aquest ascensor que l'ànima cristiana necessita per volar a l'encontre amb Déu.

MANUEL Cerdán
Paesa. El espía de las mil caras
Plaza & Janés, 2016, 487 pàg.

Sempre amb una causa judicial pendent, sempre amb la policia al darrere, Francisco Paesa ha viscut al fil de la legalitat una existència trepidant: traficant d'armes, venedor de míssils a ETA, agent secret del Ministeri de l'Interior... La biografia de l'espia espanyol més important de les darreres dècades ha inspirat la pel·lícula *El hombre de las mil caras*.

ANDREU MARTÍN
Tres desitjos
Edebé, 2016, 222 pàg.

Partint del conegut mite del geni que concedeix tres desitjos, aquesta novel·la trasllada al món actual els conflictes —còmics en clau d'humor i ètics en clau de reflexió— que viuria un noi de setze anys si obtingués de cop salut, diners i amor. Però el geni no només li concedirà tres desitjos, sinó que entrarà dins del seu cos i començarà una venjança inusitada.

FRANCISCO CASTRO
Tienes hasta las 10.00
Suma de Letras, 2016, 350 pàg.

Antonio no es podia creure el correu electrònic que acabava de rebre... Era del seu pare, mort el dia abans. Així comença aquesta emocionant història d'intriga en la qual l'autor construeix una trama que conté, alhora, moltes històries diferents. A través de correus electrònics, cartes i pistes misterioses i sorprenents, Antonio investigará un succés terrible del passat.

JAUME FÀBREGA
La cuina medieval i renaixentista
Viena, 2016, 344 pàg.

En aquesta obra l'historiador i gastrònom Jaume Fàbrega ens ofereix un ampli receptari medieval i renaixentista, amb aportacions occitana, jueva, àrab i bereber. Totes les receptes —des de les més elementals, com les peres amb formatge, fins a les més elaborades, com el cabirol amb salsa agredolça— s'expliquen pas a pas i s'adapten els ingredients amb variants i alternatives.

Crítica literària

L'art d'intercalar entre línies

Wifredo Espina, l'autor d'aquest llibre, va ser i encara ho és després de la seva jubilació, un periodista molt conegut i molt llegit sobretot quan era sotsdirector d'*El Correo Catalán* i el puntal de l'equip de redactors d'aquest desaparegut rotatiu en el qual, qui escriu aquestes línies, va col·laborar durant uns anys. Les seves Memòries («memòries d'un periodista inconformista») constitueixen una pàgina molt il·lustrativa d'allò que va passar al nostre país als anys del tardofranquisme i a l'inici de la transició. Del que va passar, vull precisar en l'àmbit dels mitjans de comunicació i les seves relacions amb la política i els polítics.

El llibre és un exemple paradigmàtic dels equilibris que aquests mitjans havien de fer (la premsa escrita sobretot) per traslladar al públic lector una informació que, transmesa en la seva versió «original», no hauria salvat de cap manera la frontera de la censura duríssima que va imperar durant gairebé mig segle. Intercalar entre línies, i sense que el censor de

WIFREDO ESPINA
Quan volien silenciar-me.
Memòries d'un periodista inconformista
Pagès editors, 2016, 306 pàg.

torn se n'assabentés, missatges de contingut sospitosos per al govern va ser una tècnica (més aviat un art) que vam haver d'aprendre a la força tots aquells que escrivíem per al públic. Un art del qual Wifredo Espina va ser un veritable mestre.

Aquest mestratge irritava molt tots els detentors del poder en qualsevol dels seus àmbits i sobretot en el de la política, incapaços, i diria fins i tot que impotents, de castigar, i no per manca de ganes, els qui, amb tanta habilitat i amb preguntes no del tot innocents, els feien gols gairebé cada dia només amb el fet d'esmentar, entre cometes per descomptat, textos extrets de vegades de la literatura oficial que no

s'avenien a l'ortodòxia més estricta del govern. I així apareixen al llarg de les pàgines del llibre els noms —la llista és interminable i eloqüent— de molts personatges de l'alta política, ministres, generals, que esmorzaven amb el que escrivia Espina a la seva temuda columna. El nostre autor, per reforçar la seva original manera d'argumentar, enriqueix les seves opinions documentades sobre un ampli ventall de temes sempre d'actualitat i ho il·luminava tot amb textos molt ben escollits (els principis fonamentals del moviment, per exemple) que per a aquest gènere de lectors eren una cosa semblant a la Bíblia. I no quedava cap altre remei que callar... i aguantar-se.

**Roberto Coll
Vincent**

Catedràtic de
la Universitat
Autònoma de
Barcelona

Crítica teatral

No sempre on sopen dos poden sopar quatre

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

«**AVUI NO SOPEM**», de Jordi Sánchez i Pep Anton Gómez.
INTÈRPRETS: David Bagés, Jordi Banacolocha, Susanna Garachana, Maife Gil i Mercè Martínez.
DIRECCIÓ: Pep Anton Gómez.
Teatre Condal, Barcelona.
Fins al 30 d'octubre.

El costumisme barrejat amb el realisme en clau de comèdia té afegit, per als espectadors, la garantia que tard o d'hora saltarà la guspira. I la guspira d'aquesta obra es fa esperar, sí, s'intueix, també, s'endevina, força, però no salta fins al final dels noranta minuts. I aleshores és quan els espectadors entenen que la comèdia s'ha convertit en tragicomèdia i tot el costumisme i el realisme que s'hi ha vist els deixa un regust agredolç. A uns, perquè segurament els toca de prop, i a uns altres, potser per por que un dia o altre no els toqui també de prop.

Avui no sopen és un retrat contemporani de les interioritats d'una família corrent, catalana, de Barcelona, amb una caseta «allà dalt», al poble. Però és també el retrat contemporani d'una societat que de tan pròxima com és toca la fibra dels espectadors. Per això el teló de fons de l'escenografia —i dic teló de fons perquè s'assembla a un teló romàntic

© David Ruano

David Bagés i Jordi Banacolocha fan de fill i pare d'una família barcelonina que somia tornar a la vida de poble rural.

de la vella escola— representa un plafó de finestres i persianes, algunes mig aixecades, d'altres amb llum a l'interior, algunes a les fosques. Un plafó que serveix perquè algunes veus i converses a mitges *en off* reflecteixin la intenció de fer col·lectiu el conflicte individual familiar que els protagonistes de la comèdia viuen.

Un matrimoni ja gran (Jordi Banacolocha i Maife Gil) té el cor dividit entre viure a Barcelona i viure a la caseta del poble on el pare-avi no para de fer collita de verdura amb un amor especial pels pebrots. El mal estat de la caseta del poble li ha provocat la caiguda d'una teula

i una lleu ferida al cap. Però el petit accident mou tota la família: el fill (David Bagés), separat, amb dos nens, i que viu amb una segona dona (Susanna Garachana); i la filla (Mercè Martínez), a la ratlla dels quaranta, que encara viu a casa amb els pares amb il·lusió neorural.

Amb aquest punt d'arrencada, la trama anirà descobrint el moll de l'os de la qüestió: l'economia precària dels fills que s'interposa en la vida dels pares i els impedeix fer la seva vida de maduresa amb la llibertat que voldrien. I aquí és on la comèdia va desgranant el mirall de la societat, primer en clau d'humor, després

truita que la mare havia fet per sopar. I que el pare, a pessigades, troba molt bona. La felicitat, a vegades, es troba en el gust i la senzillesa d'una truita cargolada de dos ous feta amb amor.

Avui no sopen és una comèdia en clau local però de rerefons universal que no provoca esclats de rialles a la platea perquè, malgrat la seva intenció inicialment humorística, penetra a poc a poc en l'interior de cadascú aconseguint una reflexió sobre una realitat tan evident d'avui dia com és la relació sisplau per força, per circumstàncies de les penúries i capricis dels temps que vivim, entre avis, pares, fills i néts.

desvelant l'interès amagat de tots plegats i, al final, clavant l'agulló en el desenllaç agredolç de la situació.

No hi ha, doncs, un gran efecte sorpresa sinó una dosificació de l'efecte sorpresa, des de l'eufòria, els nervis i les discussions internes fins a la penombra que caracteritza l'última escena quan pare i fill, abatuts, tanquen el cercle del secret familiar. Només queda la

Des del carrer

Anastasio Gil, director de les Obres Missionals Pontifícies a Espanya

«El missioner té la paciència de Déu»

Ignasi Miranda

El proper 23 d'octubre l'Església dedica una jornada a les missions. És el tradicional Domund, que enguany assoleix la 90a edició. L'any passat es van recollir més de 13 milions i mig d'euros arreu d'Espanya, per ajudar en la tasca que fan prop de 13.000 missioners i missioneres arreu del món. Del 3 al 12 d'octubre el Centre Tarraconense El Seminari, a Tarragona, acollirà una exposició i una sèrie d'actes culturals sota el títol *El Domund, al descobert*. La presentació de les activitats va tenir lloc a Tarragona, dimarts 23 de setembre, amb la presència d'Anastasio Gil, director de les Obres Missionals Pontifícies a Espanya.

Quin és l'objectiu de la iniciativa *El Domund, al descobert*?

Des de fa uns anys prenem la iniciativa no només de preparar la jornada del Domund en els àmbits de transmissió de la fe (com són les parròquies, els col·legis i les comunitats cristianes) sinó també de sortir al carrer. La millor manera de sortir al carrer és mostrar en un centre cultural, com és el Centre Tarraconense El Seminari, què és el Domund, què es fa, quins són els protagonistes, com podem col·laborar i què significa per a nosaltres. Gràcies a Déu tenim una ressonància extraordinària especialment amb la col·laboració dels mitjans de comunicació que es fan ressò ràpidament d'aquestes iniciatives que, en definitiva, són una creativitat més per mostrar el rostre proper i amable de Déu vers la societat. D'altra banda, voldria agrair tant a l'arquebisbat de Tarragona com a la resta de diòcesis de Catalunya que hagin acollit aquesta iniciativa que permet visualitzar el que és i significa el Domund a través d'aquesta exposició i de les altres activitats de caràcter cultural i missioner.

Què podem veure en aquesta exposició en relació amb el moment actual de les missions?

Hi ha prop de 13.000 homes i dones espanyols que lliuren la vida en els llocs més recòndits de l'Església universal.

«Retrem un sincer homenatge a la missionera catalana Isa Solà»

«El laïcat missioner va creixent notablement»

MCS Arquebisbat Tarragona

En concret el que volem mostrar en l'exposició és què és el Domund, en el 90è aniversari. Volem mostrar que els veritables protagonistes de la missió són els mateixos missioners. Un tercer espai el dediquem amb molta estima a fer realitat allò que de vegades queda amagat: com Catalunya és missionera a través dels seus missioners? Per això, al claustre del Centre Tarraconense El Seminari, al costat de la capella de Sant Pau, posarem els noms de tots i cadascun dels missioners catalans que han estat enviats per les seves diòcesis. El quart espai és una invitació a col·laborar amb les missions, no només en l'aspecte econòmic, també en la cooperació espiritual i personal.

El cinquè i darrer espai de l'exposició mostra el lema d'enguany: «Surt de la teva terra.» En aquest sentit, cal destacar que volem retre un homenatge sincer a la missionera catalana Isa Solà, religiosa de Jesús-Maria assassinada a Haití el 2 de setembre passat.

Quina és la clau de tota la feina que desenvolupen els missioners, una feina sovint amagada i silenciosa, que no imposa sinó que proposa?

Al subsòl de la seva tasca hi ha una gran paciència. Potser el que més crida l'atenció d'un missioner és que té la paciència de Déu de saber esperar. Mai no s'apropa a una planta perquè creixi més ràpid estirant-la cap amunt, sinó

que sap que la gespa creix a la nit i que els fruits només els dona Déu. La seva tasca és pacient i tranquil·la, però en cap cas inactiva. El missioner es gasta totalment al servei d'aquelles persones que sempre el troben disponible.

Abans esmentava els 13.000 missioners i missioneres espanyols. La realitat del laïcat missioner és cada cop més important?

Amb independència de la crisi de vocacions a la vida religiosa i al sacerdoci, la realitat és que el laïcat missioner creix notablement. En l'actualitat parlariem que un 80% són religiosos i religioses. També hi ha uns 1.000 sacerdots diocesans i uns 700 laics que lliuren la vida a l'anunci de l'evangeli.

Rauxa

Davant de la immensitat

Eduard Brufau

Quan l'home fa muntanya i es vol deixar amagar per tota la meravella que l'envolta, ha d'adoptar un estat anímic i una mirada determinades. Enmig de la natura indòmita cal deixar enrere tot repte d'autosuperació, tota pretensió de posar-se a prova i de marcar rècords de velocitat: altrament la nostra estada en plena natura haurà estat endebades, perquè tan sols hauríem estat pendants de nosaltres mateixos, totalment insensibles a la meravellosa realitat exterior. Cal prendre igualment consciència que endinsar-nos per boscos, valls i muntanyes no és cap activitat d'oci; considerar-ho exclusivament una manera de distreure's significa instal·lar-se en una actitud banal davant de la creació.

Només quan el cor es disposa a deixar-se impressionar per allò que el supera infinitament, els ulls es poden admirar de

la meravella de la natura. Llavors som capaços d'apreciar la bellesa sublim de la boscúria que cobreix les valls, el rosari de muntanyes que s'encadenen fins a l'horitzó, o el vol calmat i majestuós de les àguiles sempre per damunt nostre per més que ens enfilem. En aquest silenci profund, l'admiració per la bellesa conviu amb un sentiment de respecte, gairebé de por, davant de la immensitat de la natura; conscients de la nostra petitesse, ens adonem que un pas en fals ens pot precipitar irremeiablement al buit, que podem ser esclafats per una roca gegantina o que un bosc espès que fa un instant trobàvem encisador és capaç de glaçar-nos el cor quan ens hi perdem i l'ombra de la nit s'acosta. Amb la seva presència silenciosa, la muntanya ens imprimeix per sempre més al cor la certesa de la nostra insignificança.